Ünnepi szám, 16 oldal, ára 40 korona

HAJDUFÖLD

1923. év április I. | VASÁRNAP | Debrecen, V. évf. (74. sz.)

ELŐFIZETESI ÁRAK:
HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 400 K.
EGYES SZÁM ÁRA 20 K

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

74-145

Husvétkor

Krisztus a sirból harmadnapra feltámadott, felment a mennybe és ült az Atya Isten jobbjára. Ez a végtelen megdicsőülés azért történhetett meg, mivel megelőzte azt egy teljesen egyenlő mértékü halál. A töviskoronázott, megköpdösött, összevessszőzött, keresztrefeszitett Jézus *látszólag* tökéletes diadalt nyujtott az aljas és hitvány tömegnek, az égi nagyság törpe ellenségeinek, de *valójában* minden megalázás, minden szenvedés, minden veszteség, amit Judás csókjától a római legionárius dárdadöfésig az Isten fia eltür, dicsőséges alapja a feltámadás tényének. A koporsóból kitörés és egetnyerés jelentősége, értéke, győzelme a nagypénteki események nélkül lehetetlen lett volna. A Golgota keresztje egyenesen feltétele a husvét reggelén felcsendülő angyali szózatnak: „Nincsen itt, feltámadott!"

Ha ezeken a tényeken mai szomoru helyzetünkben elelmélkedünk, belőlük a magunk számára, árva bus magyarokra nézve is, reménységet meríthetünk. Földi dolgokat ugyan az isteniekkel egybevetni talán hiu törekvés, talán jóhiszemü önáltatás. De mindnyájan az Istenhez járók vagyunk, óhajtunk tökéletesek lenni, mint amilyen tökéletes a mi mennyei Atyánk: hátha megforditva az égiek történetében olykor-olykor a mi sorsunk is alátükröződik?

Mi is kiállottuk pedig mindazokat a megalázásokat, szenvedéseket, veszteségeket, amiket Jézus. Mi is szeretteink közt dédelgettük Judást, aki hazug ragaszkodását áruló csókkal vetköztette pőrére, amikor is teljes elvetemültsége tisztán és világosan láthatóvá lett. A mi nagyjainkat is kigunyolták, bebörtönözték, megkinozták, kivégezték. Idegen zsoldosok végre fegyverükkel vérünket ontották, ezeréves hazánkat darabokra tépték. Mi is jártuk és járjuk a kálvária gyötrelmes utját, rogyadoztunk a kereszt alatt és nyögünk most várva a feltámasztó égi szózatra sirunk fenekén.

Az előzmények, az alap tehát megvannak egy dicsőséges husvéti reggelben. A feltételek, amik szükségszerüen megelőzik a feltámadást, nagyon hasonlitanak a Krisztus nagy hetének eseményeihez. Ha ott az Isten fiánál, ezt a nagy hetet a husvét ténye, a dicsőséges feltámadás végezte be, oktalanság-e, bün-e, vagy együgyüség-e a mi részünkről, ha mi is várjuk, reméljük a magunk nemzeti ujjászületését, a nagy magyar feltámadást?

A husvéti zsolozsmák közé, melyeket ma az egész keresztyén világ győzelmesen zengedez, had vegyüljön bele a magyar nép bizakodó, reménykedő, fohászkodó éneklése is.

Dr. Bessenyei Lajos.

A gazdasági intézkedéseket összhangba kell hozni a fajvédelem gondolatával

Gyakorlati keresztyén nemzeti poltikát! Wolff Károly nyilatkozata a Hajdufölnek

Csonkamagyarország általános belpolitikai és gazdasági helyzetére vonatkozólag a „Hajduföld" munkatársa kérdést intézett *Wolff* Károlyhoz, a keresztyén nemzeti gondolat egyik vezérpolitikusához, aki a következőket mondotta:

Irányitó eszmék nélkül nincs nemzeti fejlődés. Magyarország közvéleményét a multban különleges célok érdekében álló, mesterségesen megfogalmazott jelszavakkal itatták át, melyek azonban, minthogy nem a néplélekből származtak, nem lehettek igazi tényezők az emberi nem fejlődésében. A forradalmak és az azután következő időszak felnyitották a magyarság szemét s a nemzet tudatára ébredt, hogy sötét célok érdekében hangoztatott jelszavak áldozata volt. Ma már minden ember, aki hazája sorsáért aggódik, tisztában van azzal, hogy

csak az erkölcsi értékek visszaállitása utján haladhatunk nemzetünk feltámadása felé.

Ha a keresztyén nemzeti irány jelentőségét ebből a szempontból nézzük, akkor mindenki levonhatja azt a tanulságot is, hogy *hiábavaló dolog olyan harcok sikerében bizni, melyek szembe kerülnek az örök erkölcsi erőkkel.*

A magyarság tragédiája az, hogy sokan közülünk a multból megmaradt megszokásból, mások pedig azért, mert anyagi érdekeik a multban gyökereznek, mindenáron vissza akarják forditani a fejlődés irányát és hiányzik erkölcsi bátorságuk ahhoz, hogy azzal erélyesen szembeszállva, érvényesitsék a közélet termékenyitő irányeszméjét: a gyakorlati keresztyén és nemzeti politika gondolatát.

Amig a magyarság eszmei áramlata az örök erkölcsi értékek szolgálatában áll, addig gazdasági létünk a mult anyagi világnézetének bilincseiben levő liberális merkantilizmus nyüge alatt nyög.

Ez a nagy ellentét, amely az eszmei áramlat és a gazdasági élet között fennáll, szüli az örökös összeütközéseket.

Ma már mindenki tisztában lehet azzal, hogy a liberális gazdasági rendszer nem tudja megoldani a nehézségeket. Nem lehet gazdasági életünk alapja az a rendszer, amely a nemzet tömegeit a megszervezett erősebb elemeknek védtelenül szolgáltatja ki. Az igazi szociális haladás sürgősen megköveteli, hogy a visszaélő erőseket, vagyis a kizsákmányolt tőkeérdekeltségeket a keresztyén gondolat jegyében megrendszabályozzuk. Ez az u az igazi szocializmus utja, nem pedi a vörös szociáldemokrácia, mely puszta szolgája a megszervezett tőkeérdekeltségnek s egyszerü hatalmi eszköze a internacionális gazdasági kizsákmányolásnak. Az elmult szomoru időszak után minden nyitott szemü ember láthatja, hogy

a szociáldemokráciában erkölcsi tartalom nincs,

alkotni nem tud, csak felforgatni s épen ezért az ereje sincs meg a fogyasztótömegek érdekeinek érvényesitésére.

A multak tanulságai után nyilvánvaló, hogy gazdasági életünket meg kell reformálni s kényszeritenünk kell a tőkeérdekeltségeket, hogy a tömegek gyakorlati szükségletének kielégitésére és készséges szolgálatára rendezkedjenek be.

Belpolitikai és gazdasági helyzetünk abban a pillanatban enyhülni fog, mihelyt *a gazdasági intézkedések a fajvédelmi gondolattal összhangba kerülnek.* Ehhez azonban szükséges, hogy fanatikus hittel és rendületlen akarattal kitartsunk a gondolat mellett, mert csak igy teremthetjük meg az uj altruista közvéleményt, mely elengedhetetlen feltétele a nemzet jövő boldogulásának.

Erősebb tempót kiván az egységespárt jobbszárnya

Nem bomlasztani akarnak, hanem a helyzetet tisztázni
A gazdasági programm gyors megvalósitása
Zsilinszky Endre nyilatkozata

A *„Hajdaföld"* munkatársa felkereste *Zsilinszky* Endre nemzetgyülési képviselőt, a *„Szózat"* főszerkesztőjét, aki a liberális sajtóban állandóan portált és lanszirozott egységespárti szakadási jelenségekről a következő nyilatkozatot tette:

— Téves az a beállitás, mintha az ugynevezett parlamenti jobbszárny egyes politikusai a nemzeti ifjuság és a fővárosi rendőrség bizonyos, szerintem minden körülmények között hibás közegei között kiéleződött affért arra akarták volna felhasználni, hogy vele a *maguk* politikai malmát hajtsák. Többszörösen kijelentettük, hogy a március 15-iki és 16-iki véres események szélesebb politikai vonatkozásokban *számunkra csak a belső politikai helyzet szimptomájául* szolgáltak.

— Az is téves, vagy rosszakaratu beállitás, minha mi mesterségesen kormányválságot akartunk volna felidézni. Az pedig még tévesebb, vagy még rosszhiszemübb, hogy az egységespártot akartuk volna, vagy akarnánk megbontani. Nem,

mi a politikai helyzet tisztázását akarjuk az egyik oldalon és a felhalmozódott bajok orvoslását a másik oldalon.

— Sem egyiket, sem másikat elérni nem tudjuk másként, mintha *ki-ki tiszta vizet önt a pohárba*: a kormány is, a párt is, mint egység, a pártnak egyes ugynevezett frakciói is, de a párttagok is. Az a körülmény, hogy egy nagy párton belül frakciók vannak, még nem baj, hiszen ez egyenesen elkerülhetetlen. Baj csak az, hogy ezek a frakciók *egymással szemben* is külön politikai kártyapartikat rendeznek és nemcsak más pártokkal szemben tartogatnak adukat, hanem egymással szemben is. Ha az ellentétek akármennyire nem lényegbe és alapvető programmba vágók lennének, egyébként egy párton belül olyan természetüekké válnak, hogy fölmerül ezeknek a külön kártyapartiknak a lehetősége: a helyzet tisztázása érdekében *alig marad más hátra, minthogy rakja le mindenki a kártyáit, hadd lássuk, mi van itt és mi van ott. Ennek a folyamatnak el kell következnie*, hogy a kormányzópárt belső válsága elintézhető legyen.

— Intrikákkal vádolnak bennünket, holott mi éppen az intrikák lehetőségét akarjuk kiküszöbölni a tényleg fennforgó ellentétek tisztázásával és elintézésével.

— Akik a mérséklet jelszavával szeretnék ujat vágni *egy erőteljesebb keresztyén és agrárius politikai tempónak*, azok szeretnek külpolitikai helyzetünkre hivatkozni. Ebből szerintem csak annyi igaz, hogy a külpolitikai szempontokat valóban bele kell kalkulálnunk belpolitikánkba. Azt azonban sehogysem tudom megérteni, miért volna lehetetlen külpolitikai szempotból az a nagyon is mérsékelt „tempo verstärken," amelyet mi kivánunk. Itt van például a birtokreform.

Mi nem a zsidó birtokok elvételét kivánjuk, csupán a háborus szerzemények 100 százalékos elvételét a birtokreform céljaira, fajvédelmi szempontból.

Mi van ebben teljesithetetlen tulzás? Vagy a másik vonatkozásban: mi nem akarunk Isten tudja milyen szélsőséges birtokreformot, csak a meglévőt szeretnénk minél gyorsabban végrehajtva látni. És pedig nem is csupán a nincstelenek és kisemberek érdekében, de a nagybirtok érdekében is, hogy végre ki-ki számotvethessen azzal, mije marad és birtokának mely része kerül megváltás alá.

A tőkésdei spekuláció és a bankokrácia ellen való harcunk sem jelenti a mai szomoru gazdasági erő megoszlásnak máról-holnapra való forradalmi megváltoztatását: mi *szerves reformokon át szeretnénk anyagilag megerősiteni és vesztett pozicióikba visszasegiteni a keresztyén magyarságot.*

Vagy talán a mezőgazdasági hitel megoldásának a kérdése az a tulzó követelés, melyet nem lehet a középut mérsékletével összeegyeztetni?

De látni szeretnénk már ezeknek a reformoknak legalább a körvonalait és érezni szeretnénk a fajvédelmi gazdasági intézkedéseknek a jótékony hatását minél előbb, annak a veszedelmes gazdasági erőeltolódásnak rovására, mely ebben az országban a legértékesebb magyar rétegek folytonos lecsuszásával és nemzetietlen, vagy nemzeti szempontból indifferens elemek erősitésével, szemeink előtt lefolyik. Ha ez tulzás, akkor tulzás az a nemzeti gondolat is, amely tulmegy a nemzeti pantlikákon, szép szavalatokon és üres frázisokon.

— Nyugodt lélekkel állunk a nemzet közvéleménye elé, mert tudatában vagyunk igazunknak és belső erőnknek.

Elhanyagoltak a külsőségi telepek

Nem javitják a közutakat — A közgigazgatási bizottság ülése

Debrecen sz. kir. város közigazgatási bizottsága március 5-ről elmaradt ülését március 31-én tartotta meg a városháza kistanácstermében dr *Hadházy* Zsigmond főispán elnöklésével.

Miután a főispán az ülést megnyitotta, a szakreferensek a február hóban történt eseményekről és a közigazgatási életről tették meg jelentésüket.

A jelentések során dr *Tüdős* Kálmán tisztí főorvos bejelentette, hogy február havában Debrecen város közegészségügye nem roszszabbodott. Igen nagy mértékben és járványszerüleg lépett fel a fültőmirigylob, amely 81 megbetegedést okozott, illetőleg ennyi megbetegedést jelentettek be. A betegség ellen védekezni nem tudnak, de nem is érdemes, mert a betegség 3—4 nap alatt lefolyik és nem veszélyes a gyermekek életére. *Elszaporodtak azonban a kanyaró megbetegedések.* Az egyetemi klinikák és a közkórház tulzsofoltsága sok bajt okozott.

A város külső területén levő telepek közül több telep az egész februárban viz alatt volt,

annyira, hogy az utakon közlekedni nem lehetett. A telepeken levő kutakat is ellepte a rossz viz, mint minden tavasszal, s igy a telepeken lakóknak nincs egészséges ivó vizuk: még mindig nincs mély furásu kut, ami egészséges, tiszta vizzel látná el a lakókat.

Február hónapban *a legnagyobb számu halálozást a tüdőgümőkór okozta.* E betegségben 29 haláleset fordult elő. A születések száma 235, a halálozásoké 178 volt, tehát a város lakossága február hóban természetes uton 57-el szaporodott.

A jelentéshez elsőnek *Jóna* István szólalt fel és kérte, hogy a városi és tanyai iskolákat az orvosok minden szempontból jól vizsgálják meg, mert az iskoláknál igen sok hiba van. Kérte továbbá, hogy a tanyai lakosok gyermekeit ott a helyszinén oltsák be himlő ellen.

Dr *Tüdős* és dr *Csürös* Ferenc felszólalása után *Steinfeld* István bizottsági tag kérdezte meg a főorvost, hogyan fordulhatott elő a jelentésében emlitett 12 trachoma eset és történt-e megelőző intézkedés?

Tüdős Kálmán dr főorvos kijelentette, hogy ezek nem uj esetek, hanem az ujabb pontos ellenőrzés folytán nyilvánosságra jutott régi, eddig rejtve volt trachomás esetek.

A bizottság a főorvosi jelentést tudomásul vette és utasitotta a főorvost, hogy uj oltási tervezetet készitsen és az oltásokat már ez évben a helyszinén végeztesse el a hatósági orvosokkal.

A közigazgatási bizottság pártolólag terjesztette fel a kultuszminiszterhez a statusquó izr. hitközség kérését, hogy leányiskolájuk fejlesztése érdekében még két tanerőt állithasson be.

Ezután a többi szakelőadók terjesztették be jelentéseiket, melyeket a bizottság tudomásul vett.

A jelentések között szerepelt *Puskás* Károly müszaki főtanácsos, az állam épitészeti hivatal főnökének jelentése, amelyben bejelentette, hogy

a város körül fekvő utak hengerelését és javitását abba kellett hagyni,

mert a város nem hajlandó közerőt kirendelni a kavics kifuvarozására s csak akkor kezdheti meg a munkát, ha a közgyülés a közerő kirendelését megtiltó határozatát visszavonja.

Csóka Sámuel h. polgármester kijelentette, hogy neki a közerő kirendeléshez joga nincs s igy nem tehetett eleget az államépitészeti hivatal ily irányu megkeresésének.

Dr *Vásáry* István és *Jóna* István szintén ellenezték a közerő kirendelését, mert amellett, hogy a gazdaközönségre igen nagy kárral járna a legégetőbb mezei munka idején a kirendelés nagy méltánytalanság volna Debrecenre nézve is, mert az amugy is nagy közuti teher mellé még az állam is terhelné ezzel a várost.

Puskás Kálmán felszólalásában magyarázni igyekezett, hogy a közerő kirendelése lehetséges és hasznos is. A bizottság végül is a jelentést tudomásul vette és kimondotta, hogy a közerő kirendeléséhez nem járul hozzá, hanem felir a kereskedelemügyi miniszterhez, hogy a közutak kijavitásának elvégeztetését az állam költségére engedje meg és a munkálatok folytatását rendelje el.

A debreceni vörösőrség parancsnoka ujra a biróság előtt

Nyolc évi fegyház után még egy év — Vörös hajsza az antiszemiták ellen

A debreceni kir. törvényszék dr *Visky* Sándor elnöklete alatt működő büntetőtanácsa előtt szombaton délelőtt felelevenedtek a proletárdiktatura gyászos uralmának egyes jelenetei, a forradalom, a vörös őrület büntettei, gazságai.

Szombaton délelőtt vonta ugyanis felelősségre a törvényszék *Bartha* István Máv. mühelyi lakatost, a munkástanács egyik harcos, elvakitott tagját, aki később a debreceni vörösőrség parancsnoka lett és a rendőrség épületében székelt. A legnagyobb vétség, kiméletlenség, brutalitás jellemezte müködését.

Barthát a gyorsitott ötös tanács nyolc évi fegyházra itélte

jelenleg a váci fegyházban tölti büntetését. Most a Károlyi-forradalom alatt elkövetett egyik büncselekményeért vonta felelősségre a törvényszék. A kir. ügyészség képviseletében *Bod* Kálmán kir. ügyész hatóság elleni erőszak büntettével vádolta, mivel 1919 januárjában *Garda* Dezső debreceni üzletvezetőt hivatalából, a munkástanács rendelkezésére eltávolitotta.

Több fegyveres őr kiséretében megjelent Garda hivatalában és hivatalának elhagyására szólitotta fel.

Bartha fegyenc ruhában áll a biróság előtt, a fogság nem viselte meg tulságosan. Most is lassan, megfontolva, bőbeszédüen, szinészkedve beszél.

Azt állitja, hogy ő csak épen „jelen volt" Garda eltávolitásánál.

Elnök: Azután miért távolitották el az üzletvezető urat?

Bartha:

Mert antiszemita volt, nem szerette a zsidókat s azután meg reakciós volt . . .

A biróság *Garda* Dezső kihallgatása, majd Bod Kálmán kir. ügyész vádbeszéde után kihirdette az itéletét, mely szerint hatóság elleni erőszak büntette miatt *egy évi börtönre, ezer korona pénzbüntetésre és 3 évi hivatalvesztésre itélte.*

Az ügyész megnyugodott az itéletben, ellenben Bartha hosszabb beszédben jelentette be felebbezését.

— Semmiképen sem nyugodhatom bele, — mondotta — mert ha a főbünösök kimenekültek, nem vagyok bünös én sem.

Bartha ügyében különben folyik a fegyelmi eljárás is.

Vakoló kanállal . . .

Politikai helyzetkép április elsején

Rothenstein Mór az egységespártban — Klájn Ármin lett a MEFHOSz diszelnöke — Olaszországban kikiáltották a tanácsköztársaságot — A Ruhrkérdés végleges megoldása — Hock János Amerikában irredenta-alapot gyüjt — A korona 70° Celsius fölé emelkedett

(A Hajduföld észak-sarki tudósitójától) Mint kefelevonat után kapjuk a légből, váratlan fordulatok állottak be a politikában. Mielőtt tudósitónkat agyonverné a felbőszült közvélemény, sietünk a legujabb jelentéseket teljesen tárgyilagos formában nyilvánosság elé hozni.

Rothenstein véd és dac szövetsége Gömbösékkel

(Leopoldstadból jelentik.) Tegnap este a budapesti ébredő magyaroknak a szociáldemokrata-párt tiszteletére rendezett vacsoráján *Rothenstein* Mór, a zsidó fassiszták vezére másfélóráig tartó megbeszélést folytatott *Gömbös* Gyulával, kinek a Szózatban megjelent legutóbbi vezércikke akkora hatást gyakorolt lelkületére, hogy minden habozás nélkül belépett a pártba.

Budapest számára Klájn Ármin lesz az istennyila

(Est-szentlőrinci tudósitónk jelenti.) A MEFHOSz közgyülése Miklós Andor lapszerkesztőt közfelkiáltással a bajtársi egyesületek patrónusává választotta. Miklós Andor lelkes szavakban köszönte meg a megtiszteltetést és beszédét azzal fejezte be, hogy történjék akármi: *Budapest számára ő lesz az istennyila.*

Györki Imre fajvédelmi előadása a Ligában

(Debrecenből jelenti a Chevra Kadischa). Az itteni Ligának szombati közgyülésén *Györki* Imre, a ker. nemzeti egyesülés önfeláldozó harcosa nagyszabásu propagandaelőadást tartott a város uri közönségének tapsviharától kisérve, majd szivére tette a kezét és letette az ébredő fogadalmat.

Jánosi Zoltán kolduló barát lett

(Füzesgyarmatról jelenti a paróchia.) Jánosi Zoltán, a klerikális érzelmü szociáldemokrata vezér konzervativ tanoktól félrevezetve lemondott a világi élvezetekről és szerzetesi csuhát öltött. Vagyonát kiosztotta a munkások között.

A franciák kiüritették a Ruhr-vidéket

(A Magyar Kurir jelenti). A francia csapatok utnak eresztették az utolsó vonatot, mely Párisba szállitja a még meghagyott mükincseket. A megszállott területen már egyetlenegy elmozditható tárgy sem maradt és ezzel a Ruhrvidék kiüritése befejezést nyert.

Fedák Sári beiratkozott a sziniiskolába

(Bajadéri tudósitónk jelenti.) *Fedák* Sári, a róla elnevezett cipőkrém feltalálója égi és földi szerelemtől indittatva beiratkozott a sziniiskolába. A rendkivül tehetséges kezdő előtt nagy jövő áll, ha ki tudja aknázni fiatalos temperamentuma a vele született kezdetleges tehetséget.

Lenin visszanyerte régi eszét

(Munasztból jelentik.) A sulyosan megbetegedett államfőnek már tel-

jesen lelohadt a feje, ugy hogy *visszanyerte régi eszét.* Lenint helyreállott egészségével beutalják a hülyék intézetébe.

Jászi Oszkár a Pázmány-egyetemen.

(Bécsi magyar tudósitónk jelenti): Jászi Oszkárt, a kiváló vallásbölcselőt a Pázmány Péter Tudományegyetem meghivta tanárnak a teológiai fakultásra, hol a keresztyén apologetikát fogja előadni. Mint értesülünk, a nagynevü tudós *Pesti Magyar Ujság* cimen irredenta napilapot is indit.

Hock Jánost protonotóriussá léptették elő.

(Hockinkinából táviratozzák): A san franciscoi status quo ante hit község az ott időző Hock Jánost hittéritői érdemeinek elismeréséül protonotáriussá léptette elő. A jellemszilárdságáról ismert hazafi becsületes, de amerikai uton szerzett vagyonát szétosztotta a különféle keresztyén egyesületek között.

Az Egyetértés felemelte példányszámát.

(Baltazáresből jelentik): Az itt megjelenő *Egyetértés* példányszámát a nagy keresletre való tekintettel 128-ról 130-ra felemelte. A nagy feltünést keltett hir még megerősitésre szorul. A lapra állitólag a Stinnes pénzcsoport is kivetette hálóját.

Megnyilt a Déri-muzeum.

(Egy ujabban fölmerült alternativából táviratozzák): Az ujonnan felépitett Déri-muzeumot a Fancsikán átadták rendeltetésének. A muzeum felállitására vonatkozó iratcsomók azonban annyira megtelitették a palotát, hogy a mükincsek számára nem jutott hely. A kiküldött bizottság e célból elhatározta, hogy az ondódi határban egy uj muzeum felállitását rövidesen tervbeveszi.

Nagy Ernőt lelőtték a csehek.

(Podzsupánból jelentik): Nagy Ernő nemzetgyülési képviselőt Sátoraljaujhely mellett a határnál, miközben a magyaroknak kémszolgálotot teljesitett, a csehek lelőtték. Temetése kedden délután fog végbemenni a mentelmi bizottság kupolacsarnokából.

Ausztriában már három krajcár egy tojás.

(Bécsi tudósitónk jelenti): Városszerte nagy felháborodással tárgyalja a lakosság, hogy az osztrák korona rohamos emelkedése ellenére is már három krajcár egy tyuktojás és 12 korona egy mázsa liszt. Illetékes helyen ugy vélik, hogyha a drágaságot nem tudják megakadályozni, rövidesen éhenhalnak az emberek.

Antiszemita zsidók véresre vertek egy valutaschiebert.

(Kontreminből táviratozzák): Egy ötven főből álló orthodox zsidótársaság tegnap este 8 óra tájban megtámadta a budapesti tőzsdét és Sch. J. gabonabizományost véresreverték. A szerencsétlen zsidónak mindkét kamatlába eltörött.

Kis hirek a nagyvilágból.

Gróf D. Sch. J. debreceni lakos házából ismeretlen tettesek elloptak egy pár vadonatuj lakkcipőt. Minthogy itt valami tévedésről lehet szó, a károsult kéri a megtalálót, hogy a jutalmat szolgáltassa át, a cipőt megtarthatja. — *A debreceni Zenede* uj igazgatójául *Czája* János birkózóművészt sikerült megnyerni, aki rövidesen el is foglalja uj hivatalát. — *A Fehér Ujság* husvéti száma megjelent. Vezércikket irt Márk Endre. Humoreszkeket, verseket és szakértekezéseket irtak bele Jánosi Zoltán, Hegymegi Kiss Pál és Györki Imre.

Tőzsdei árfolyamok.

— *Zürich*, ápr. 1. Budapest 999, Berlin 35 90, Osztrák lebélyegzett 25 36, Varsó 541 50, Paris 0 11¾, New-York 0.0077.

— *Értékpapir árfolyamok.* Ganz-Danubius 48 50, Borsod Miskolczi 1450, Lipták 3.500,000, Angol—Magyar 478,000. Keresztyén irányzat tartott.

Nyugtatvány

10,000, azaz tizezer svájci francról, mely összeget, mint e közlemény humoros részeiért részemre megszavazott tiszteletdijat, hogy a mai napon a tek. kiadóhivataltól felvettem, ezennel elismerem.

1923 április 1-én.

Lisztius.

Németország a Ruhr-terület kiürítése nélkül is kész tárgyalni

A Közel-Keleten ismét fellángol a harc — Ujra kiutasitással fenyegetik a német vasutasokat Politikai sztrájkok Ausztriában

A londoni szakértők javaslata alapján a szövetséges kormányok válaszolnak a török ellenbékejavaslatokra. A válasz megérkezését minden perc ben várják Konstantinápolyban. A török sajtó annak a véleményének ad kifejezést, hogy mivel a szövetségesek a törökök javaslataival szemben nem helyezkednek megértő álláspontra, ezért

a háboru valószinüleg elkerülhetetlen.

A Balkánon véget értek a szerb-bolgár bizottság tárgyalásai. Mindkét részen nagyon meg vannak elégedve az eredménnyel és azt remélik, hogy a bizottság határozatai alapján a tráciai bandák további garázdálkodását megakadályozhatják. Vannak, akik ezt nagyon kétkedéssel fogadják, de csak a jövő fogja megmutatni, hogy mennyiben igazoltak ezek az optimista vélemények.

A szerb kormány egyébként tárgyalásba bocsátkozik a horvát ellenzéki képviselőkkel, akik az utolsó napokban csaknem teljesen nyilt forradalmi alapra helyezkedtek.

A Ruhr-vidéki helyzet változatlan.

A pápai kiküldött megérkezett és látogatást tett a francia csapatok főparancsnokánál. Ugy látszik, a pápai kiküldött befolyása nyilvánul meg abban a parancsban, amelyet *Degouette* tábornok tegnap adott ki s amelyben *felhivja a német vasutasokat, hogy álljanak ismét munkába, mert különben kiutasitja, vagy elbocsátja őket.* A megszálló hatóságok rendeletet adtak ki, melyben biztositják védelmükről azokat, akik vasuti szolgálatban állanak és egyuttal *kilátásba helyezik mindazoknak a lapoknak betiltását, amelyek vonakodnak hivatalos jelentéseket közzétenni.*

Newyorki hiradás szerint hivatalos körökben ugy tudják, hogy a *nemzetközi helyzetben változás történt, mert Németország értesitette Angliát és az Egyesült Államokat, hogy*

kész tárgyalásokba bocsátkozni anélkül, hogy előbb a franciák kivonulását követelné a Ruhr-vidékről.

Ausztriában az összes stájerországi szénbánya munkások sztrájkba léptek. A sztrájk oka a bérmegállapitások körüli nehézségek és ezzel kapcsolatosan a munkásszervezetek hatalmi kérdésének felvetése. Seypel kancellár jelenleg Milánóban tárgyal Mussolinivel, különböző természetü politikai kérdésekről és kérte Olaszország támogatását a kereskedelmi szerződési tárgyalások mielőbbi befejezéséhez.

Stinnes ugyancsak Milánóban messzemenő felhatalmazással ellátott megbizottat hagyott és azt hiszik, hogy *Olaszországgal áruszállitási szerződést akar kötni.*

Moszkvai jelentés szerint *Sieglac érsek halálos itéletét 10 évi fogházra változtatták át.* Leninről érkező legujabb hirek szerint *a kommunista vezér megőrült* és semmi kilátás arra, hogy épelméjét visszanyerje.

Irországi jelentés szerint Dublinban ismét több helyütt nagyszabásu lövöldözés volt.

A bolgár háborus miniszterinmok tagjai felett ma hirdette ki az itéletet a szófiai legfelsőbb törvényszék. *Radoszlavov* volt miniszterelnököt elmenekülése miatt csak in contumaciam és *Zsekoff* volt hadügyminisztert *életfogytiglani börtönre és a harminckét milliárd leva háborus kár megtérítésére itélték.*

A szökött fegyenc és a rendőr véres küzdelme

A debreceni rendőrség a napokban tudomást szerzett arról, hogy *Bodzsa* Florián többszörösen rovottmultu betörő, aki a közelmultban szökött meg a váci fegyházból, Debrecenben tartózkodik s a Burgondia- és Domb-utca sarkán találkozik a feleségével csütörtök este 9 óra után. A rendőrség *Tollas* István rendőrt küldte ki elfogatására.

Amint a fegyenc meglátta a rendőrt, futásnak eredt. A rendőr üldözőbe vette és a Zápolya-utcán megközelitette, mire a fegyenc *késsel támadt a kötelességteljesitő rendőrre s a mellébe szurt.* A rendőr erre kardot rántott s fejbeütötte a fegyencet, aki összees tt, de volt annyi ereje, hogy még egyszer beleszurjon a rendőr karjába. A rendőr ezután összekötözte a megsérült fegyencet, de az *elszakitotta a kötelet s ujra a rendőrnek támadt.* A rendőr csak nagynehezen birta legyürni a mindenre elszánt fegyencet.

A központi ügyeleten dr *Tamássy* Géza tiszti orvos kötözte be a rendőrt és a fegyencet, akit jelenleg a klinikán őriznek erős felügyelet alatt.

A kötelességtudó rendőrt *Ságy* Lajos rendőrfőtanácsos megdicsérte és kézfogással tüntette ki. A rendőr, mivel régi egyenruhája az élethalálharcban teljesen tönkre ment, uj ruhát kapott.

Az elfogott fegyenc állapota sulyos, de nem életveszélyes. Megállapitást nyert, hogy a rendőr kardhasználata jogos volt.

— **Állandó étkezők (abonensek)** felvétetnek bentétkezésre és kihordásra Albert Belvárosi Éttermében. Köztisztviselőknek árengedmény! Elsőrendü házias magyar konyha. Jutányos, szolid árak!

HIREK

1923 április 1. (vasárnap).

Prot.: Kath.: Husvét vasárnap.

Időjárás: Meteorológiai intézet jelenti: Hazánkban eső seholsem sem volt. A hőmérséklet süllyedőben van. Ma reggelre a hőmérő az Alföldön sok helyen egy kevéssel a fagypont alá süllyedt és egyes helyről deret jelentettek.

Időjóslat: Hüvösebb idő várható, helyenként némi esővel.

Közmüvelődési Könyvtár nyitva délelőtt 10—12-ig.

Városi Képtár nyitva délelőtt 10—1-ig.

Csokonai-szinház délután Dollárkirálynő, este fél 8 órakor Aranymadár.

Apollo-mozgó: Titkok háza.

Omnia-mozgó: 3, 5, 7, 9 órakor Kwannon, rejtelmes keleti történet.

Uránia-mozgó: Vöröskeztyü II. része.

Vigszinház-mozgó: Kis csibész, Coogan-film és Ő, burleszk.

Kabarédélután a Csapókerti Olvasókörben 4 órakor.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó, Arany Angyal, Bocskay, Sas.

1923 április 2. (hétfő).

Prot.: Kath.: Husvét hétfő.

Közmüvelődési Könyvtár nyitva délelőtt 10—12-ig.

Városi Képtár délelőtt 10—1 ig.

Városi muzeum nyitva 9—12 és 2—4 óra között.

Csokonai-szinház délután Hamburgi menyasszony, este fél 8 órai kezdettel Pillangó főhadnagy.

Apollo mozgó: 3, 5, 7, 9 órakor Titkok háza.

Omnia-mozgó: Kwannon, rejtelmes keleti történet.

Uránia-mozgó: Bi-Bá-Bó, büvös táncregék.

Vigszinház-mozgó: Kis csibész.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kigyó, Arany Egyszarvu, II. Rákóczi, Nádor, Csokonai, Reménység.

1923 április 3. (kedd).

Prot.: Kereszt. Kath.: Rihárd.

Közmüvelődési könyvtár nyitva reggel 8-tól este 8-ig.

Egyetemi Könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Délután 2—8-ig.

Csokonai szinház este fél 8 órakor Kék frakk, bemutató előadás.

Apollo-mozgó: 5, 7, 9 órakor Titkok háza.

Omnia-mozgó: 5, 7, 9 órakor Kwannon.

Uránia-mozgó: 5, 7, 9 órakor Bi-Bá-Bó.

Vigszinház-mozgó: 5, 7, 9 órakor Kis csibész.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Megváltó, Arany Angyal, Muraközy, Magyar Korona, Bocskay.

Istentiszteletek

Husvét első napján

A református templomokban

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: Szele György lelkész, ágendázik: Dr Baltazár Dezső püspök, délután 5 órakor prédikál: Ladányi Zsigmond segédlelkész. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor predikál: Dr Révész Imre lelkész, ágendázik: Ladányi Zsigmond s. lelkész, d. u. 3 órakor prédikál: Zámbory Sándor s. lelkész. — Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Baja Mihály lelkész, ágendázik: Gábor András segédlelkész, délután 5 órakor prédikál: Gábor András segédlelkész. — Árpád-téri templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Molnár Ferenc lelkész, ágendázik: G. Nagy Béla vallástanár, délután 3 órakor prédikál: Marton Sándor segédlelkész. — Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor predikál: Papp Imre s. lelkész, ágendázik: Felker János s. lelkész, délután 3 órakor prédikál: Huszár Endre tábori lelkész.

Homokkertben délelőtt 10 ó. prédikál és urvacsorát oszt: Vajda László vallástanitó lelkész, délután 3 órakor prédikál: Papp Imre s. lelkész

Városi szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt: Marton Sándor s. lelkész.

Nyilastelepen délután 4 órakor az elemi iskolában predikál és urvacsorát oszt: Dr Ferenczy Gyula ny. egy. tanár.

Kórházi istentiszteletek: délelőtt fél 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt: Dr Ferenczy Gyula ny. egy. tanár és Zámbory Sándor segédlelkész.

Pallagon délelőtt 10 órakor prédikál és urvacsorát oszt: Uray Sándor lelkész.

Husvét másod napján

Nagytemplomban d. e. 10 ó. prédikál Papp Imre s. lelkész, d. u. 5 ó. prédikál: Marton Sándor s. lelkész. — Kistemplomban d e. 9 órakor prédikál: Gábor András s. lelkész, délután 3 órakor prédikál: Ladányi Zsigmond s. lelkész. — Kossuth u. templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Huszár Endre tábori lelkész, délután 5 órakor prédikál Papp Imre segédlelkész. Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Ladányi Zsigmond segédlelkész. délután 3 órakor prédikál: Gábor András s. lelkész. — Ispotályi templomban délelőtt 10 órakor prédikál: Marton Sándor segédlelkész, délután 3 órakor pédikál: Zámbory Sándor s. lelkész,

Homokkertben délelőtt 10 órakor prédikál: Zámbory Sándor segédlelkész, délután 3 órakor prédikál: Marton Sándor segédlelkész.

—

Tanyai istentiszteletek.

Husvét első napján, prédikál és urvacsorát oszt Szepesen: Dr Lencz Géza egy. tanár. Ondód, Kádár dülőn: Csüry István vallástanitó lelkész. Hegyesen: Konrád Zoltán vallástanitó lelkész, Halápon; Dr Veress István tan. képz. igazgató, Paczon - Kovács János vallástanitó lelkész.

Husvét másod napján, prédikál és urvacsorát oszt: Fancsikán: Dr Baltazár Dezső püspök, Macson: Dr Révész Imre lelkész, Ondód Vedres dülőn: Felker János s. lelkész, Nagycserén: Erdélyi Sándor lelkész, Ebesen: Gesztelyi Nagy Béla v. tanitó, Bánkon: Uray Sándor lelkész, Elepen: Dr Lencz Géza egy. tanár.

Április 1-től a hétköznapi reggeli istentiszteletek minden templomban 7 órakor, a vasárnap délutániak a Kis-, az Árpádtéri, és az Ispotályi templomokban 3 órakor kezdődnek.

A Konfirmált Leányok Szövetségének összejövetele hétfőn délután fél 4 órakor Füvészkert-utcai fiuiskola VI-ik oszt. tanteremben.

A Templom Egyesület vegyes énekkara tanulási óráit hetenként egyszer csütörtökön este tartja a Kollégium ének- és zenetermében. Este 6—7-ig a hölgyek. 7—8 ig a férfiak részére. Uj tagok jelentkezését ugyanott elfogadja Szabó Lajos ref. kántor karnagy.

—

A róm. kath. templomban:

Husvét vasárnapján: fél 7, 7, 8, 9, 11 és fél 12 órakor csendes szentmisék. Fél 10 órakor ünnepélyes szt. misét celebrál: Pálffy Béla c. apat, utána szt. beszédet mond. — Ünnepélyes mise alatt az egyházi vegyeskar teljes zenekarral Missa Solemnist ad elő.

Délután fél 4 órakor ünnepélyes Veesernye, utána szt. beszédet mond Pálóczy János s. lelkész.

Husvét hétfőn: Fél 7, 7, 8, 9, 11 és fél 12 órakor csendes szt. misék. Fél 10 órakor énekes szt. mise, utána szt. beszédet mond Erdődi Baracs Iván s. lelkész.

Délután fél 4 órakor rózsafüzér, Hétfőn egész nap szentség imádás.

—

Bérmálás szentségét fogja kiosztani gróf Batthányi Lajos érsek őexcellentiája a debreceni róm. kath. hivek között május hónapban. Bérmálandók — az iskola kötelesek kivételével — a plébánia hivatalban (Szent-Anna 21.) jelentkezzenek.

— **Resurrexit**... A keresztyén vallás legmélyebb, lenyügöző misztériumának, a feltámadás isteni csodájának ünnepét bensőséges áhitattal ülte meg Debrecen áhitatos keresztyén lakossága. A Szent Anna-utcai római katholikus templomba tömegekben zarándokolt a hivők serege, ünnepelni a resurrectio örömteljes óráit. Kevéssel 6 óra után magasan zengő kürtön felhangzik a katonai diszjel: megérkezett *Kratochwill* körletparancsnok és a helyőrség tisztikara. A templomban a *Lindenberger* János pápai prelátus által fényes papi segédlettel pontifikált misén felzeng a halleluja, *Takács* Elemér százados pompásan fegyelmezett egyetlen emberként dolgozó disz-százada disztüzet ád, megkondulnak a harangok és szavuk messzire hirdeti az örömöt: Krisztus feltámadott! — és megindul az ünnepi körmenet templomi zászlók alatt, katonai zenekar és a hivők áitatos énekének hangjainál . . . A körmenet végeztével a diszszázad dübörgő diszmenetben vonult el Kratochwill altábornagy előtt.

Az üres sir előtt

„Szünjetek meg kétségeim,
Változzatok félelmeim
Reménységgé, örömökké:
Mert nem alszom el örökké".

Hősök Krisztus előtt is voltak. Mert a hősiség bizonyos fokig az akaraterő dolga. Sokszor egyéb sem kell hozzá, mint ennyi eltökélés: utóvégre nem történhetik velem sulyosabb dolog, mint az, hogy meghalok és egyszer ugyis csak meg kell halnom. És ennyi akaraterő, ennyi hősiség mindig elég volt a népeknek és koroknak arra, hogy eszményeiket vele *meg tudják védeni.*

Hanem ahoz, hogy maga az eszme szálljon sikra az emberért, hogy *támadó,* hódoltató, világbiró fegyver és hatalom lehessen a hősök kezében, — ahoz az üres sir kellett, a husvéti evangélium kellett; ahoz az kellett, hogy azt a hézagot, amely az önfeláldozás és a legnagyobb hős halálosan bátor elszánása között is megvan, kitöltse a semmivel sem pótolható keresztyén bizonyosság: . . . *„Mert nem alszom el örökké".*

A Zrinyiek, a Séllyei Istvánok, a Feja Dávidok zsoltáros, viharos, komor századaibau mért pengett oly bübájosan a magyar lant, mért virult a magyar nótafa gazdagabban, szebben, csodálatosabban, mint valaha? Mert akiket *erre a bizonyosságra* vár a „fehér álom", annak a nemzedéknek száz halál viharos borulatában is mindig „piros az élet". Ezekből a viharos, de zsoltáros századokból, a magyar vér és könny patakjának szünet nélküli zuhogásából ugy csengenek ma hozzánk a daliás, könnyek közt is kacagó virágénekek, mintha a magyar feltámadás és örökélet hősi époszának diadalmas refrénje volnának: *„mert nem alszom el örökké".*

És ha Magyarország belső és külső árulói és gyilkosai vallásos hitben és kulturában valami efféle bizonyossággal jönnek ellenünk: jó, mi letesszük a fegyvert! De amig a Zrinyiek, Séllyeiek és Kuruc Feja Dávidok magyar századainak husvéti bizonyossága a mienk és csakis a mienk: diadalmasan megyünk szembe a magyar Husvét felkelő napjával, mert minket nem lehet megállitani, *minket nem lehet megölni többé!"*

Ha jót, olcsón akar venni, keresse fel a

„HANGYA"

üzleteit. Főüzlet Rózsa-utca 4.
Fiókok a város minden részében

Likörökben, cukorkákban, sajtokban, ugyszintén az összes csemege és füszerárukban állandóan nagyválaszték. :—:

— **Uj tb. városi aljegyző.** Dr *Hadházy* Zsigmond főispán szombaton dr *Kupinszky* Sándor közig. gyakornokot tb. aljegyzővé nevezte ki.

— **A városi muzeum husvétkor,** első nap zárva marad. Az ünnep második napján pedig a történeti és néprajzi osztály a Csokonai-kör ereklyetárával együtt (Hatvan-u. 23. sz, a.) d. e. 9—12, d. u. 2—4 óra között, a képtár (Füvészkert-u. 2. sz. a.) d. e. 10—1 óra közt nyitva lesz. Belépés dijtalan.

— **Bor! Ez már igen!** Négy éves finom zamatos bakar bor egy liter 200 kor., szükségleteit igyekezzen mindenki beszerezni Albert Belvárosi Éttermében, izlelje meg.

— **Köszönetnyilvánitás.** Felejthetetlen édes anyánk végtisztességén megjelent ösmerőseinknek és barátainknak fájdalmunkat enyhitő részvétükért ezuton mondunk köszönetet. A Csáthy-család.

— **Husvétkor megnyilik a nagyerdei Vigadó.** A nagyerdei vigadó, vendéglő és cukrászda husvét vasárnapján megnyilik. A Vigadó valóban hézagpótló vállalkozás, amelyre égetően szükség van. A szabadba, Nagyerdőre kiranduló társaságoknak, sportoló, teniszező nőknek, férfiaknak, egyetemi hallgatóknak, akik az előadásokra igyekeznek, a legkellemesebb találkozóhelye, pihenőhelye lesz a nagyerdei vendéglő és cukrázda, ahol pontos kiszolgálás, olcsó árak ízléses, finom ételek, italok állanak a közönség rendelkezésére. Az uj tulajdonos, *Molnár* Lajos nyugalmazott vasuti tisztviselő mindent elkövetett, hogy a közönség legkényesebb igényeit is kielégitő vállalkozást nyujtson. Finom bor, Weszprémy Zoltán hajduhadházi pincéjéből, kitünő sör, elsőrangu cigányzenekar lesz. Minden remény meg van arra, hogy a nagyerdei Vigadó egyik legkedvesebb találkozóhelye lesz a debreceni uri közönségnek.

— **Hóor-Tempis** Erzsébet dal és operaestéje a Zenedében 1923. április 14-én este 8 órakor. Jegyek a Méliusznál.

— **Értesités.** Vendégeimet és a n. é. közönséget tisztelettel értesitem, hogy a Törő-féle vendéglőmben husvét első és másodnapján reggel 4 óráig lesz nyitva zene mellett. — Szives pártfogást kér tisztelettel: *Aror* Gyula vendéglős.

— **Szenzációs nyeremények**: 25 millió, 20 millió, 18 millió, 17 millió, 16 millió, 15 millió, 10 millió koronát is nyerhet az uj m. kir. osztálysorsjátékon. Hivatalos árak: Egész 800 K., fél 400 K., negyed 200 K., nyolcad 100 K. Rendeljen levelezőlapon május 10-ig, mert e sorsjegykészlet a nagy kereslet folytán elfogy. A rendelt sorsjegyet és játéktervet azonnal küldi a Benkő Bank R. T. Budapest. Andrássy-ut 60. sz.

— **Eperjes emléke.** Ünnep másodnapján délután 5 órakor lesz a Miklós-utcai templomban az idény utolsó estélye, melyet Eperjes emlékének szentelnek. Az előadó a budapesti ev. theológia kiváló tanácsa, dr *Deák* János lesz. Közreműködnek: Forgon Erzsébet, Lévay József, Soos Endre. Debrecen magyar népe előreláthatólag nagy számban fog hódolni a megszállást szenvedő Eperjes emlékének.

— **Jön! Szezonesemény Éneklő Vénusz.**

— **A Fehér Ujság** kétszeres terjedelemben jelenik meg a husvéti ünnepek alkalmából. *Pálffy* Béla apát vezércikkén kivül dr *Bessenyei* Lajos, dr *Haendel* Vilmos, dr *Ivánvi* Béla, *Kolosváry-Borcsa* Mihály, dr *Liszt* Nándor, dr *Szabó* Márton, ifj. *Szele* György, *F. Versényi* Jenő és dr *Zivuska* Jenő irtak a lapba cikkeket. Költeményeket *Kelembéri* Sandortól, ifj. *Liszt* Nándortól és *Zivuska* Andortól közöl. A szokásos változatos rovatokon kivül *K. Murakőzy* László müvészi linoleummetszete teszi élvezetessé az ünnepi számot, amelynek ára most is csak 50 korona.

— **Jön! Szezonesemény Éneklő Vénusz.**

— **Mindennap** friss csapolásu tavaszi barna és világos sörök a legfinomabb minőségben, nagy választéku villás reggelik Albert Belvárosi Éttermében kaphatók.

— **Ügyvédi hir.** Dr Nagy János ügyvéd társulva dr Öreg Béla ügyvéddel, irodáját Arany Janos-utca 2. sz. II. emelet, 9. ajtó alá helyezte át. Telefon 73. sz.

— **Jön! Szezonesemény Éneklő Vénusz.**

— **Mikor a ló jelentkezik a rendőrnél** . . . *Kovács* Imre kokadi lakos jelentést tett a rendőrségen, hogy a mult éjjel két lovat ismeretlen tettesek az istállójából elkötötték. Szombaton este a Mester-utcai őrtálló Kovács Lajos rendőr két vágtató lovat vett észre, amelyek egyenesen neki rontottak. A rendőrnek, sikerült elfogni a két lovat, amelyekről kiderült, hogy a kokadi gazdálkodó ellopott lovai. Valószinüleg a tolvajtól oldottak kereket s egyenesen a rendőr karjai közé futottak.

— **Titkok háza hétfőn az Apollóban.**

— **Perzsaszőnyegszövő tanfolyam az Émeben.** Az Éme f. hó 5-én kezdi el a dijtalan perzsaszőnyegszövő tanfolyamot. A vezetőség felkéri mindazokat, akik eddig jelentkeztek, hogy beosztáskészités céljából kedden, f. hó 3 án délután hat órakor az Éme központi irodájában megjelenni sziveskedjenek.

— **Most jelent meg** Kelembéri Sándor nagysikerü verses kötete. Kapható minden könyvkereskedésben.

— **Titkok háza hétfőn az Apollóban.**

— **Mi a „Remény"?** Bizományi üzlet, hol eladásra bármit bármikor kiállithat. A kiállitás egész nap nyitva, megtekintése dijtalan, s az eladandó dolgot naponta százak nézik meg. Ha elkél a tárgy, 10%-ot, ha véletlenül nem kél el, egy minimális őrzési dijat fizet. Az eladási árat természetesen Ön szabja meg.

Ha a „Remény"-hez fordul, nem kell drágán hirdetnie, nem kell a kilétét felfednie, s nem kell magát zaklattatnia.

Minden kapható és minden eladható a „Remény" utján.

Felesleges holmijait adassa el a „Remény"-nyel s vegyen helyettük ugyanott szükségeseket.

Hasonlitsa össze a „Remény" árait más árakkal.

Legjobb tőkebefektetés, ha a „Remény"-nél vásárol.

„Remény" Piac-u. 85. Király-utca 2. szl) I. emelet.

— **Titkok háza hétfőn az Apollóban.**

— **Terjed az antiszemitizmus a Felvidéken.** A Hajduföld kassai tudósitója jelenti: Egy eperjesi keresztyén football-csapat kedden este győzelmét ünnepelte az ottani kávéházban, miközben a Makkabea heveshérü legényei sértegetni kezdték a magyarokat. Egyszerre felzugott az Erger-Berger Schossberger félelmetes dallama és a kávéházban szórakozó zsidók fejvesztetten elmenekültek. Ugyanekkor Gölnicbányán körülbelül ötven magyar munkásból álló tömeg megtámadta a korzózó zsidóságot és szétverte a csehbarát társaságot.

— **„Napsugár" vagyonmentő áprilisi árverésére tárgyak felvételnek Piac utca 10. alatt, délelőttönként. Telefon 10—10.**

— **Titkok háza hétfőn az Apollóban.**

— **A francia filmgyártás remeke: A titkok háza,** Jules Mary regényének ez a filmváltozata nemcsak a legtökéletesebb film, de a világfilmek között is legelső helyet foglalja el. Amit Mosjvukine, a főszereplő produkál, az őt egyszerre a világ első filmmüvészei közé emelte; a többi szereplő is a leghiresebb és legjobb francia szinészek közül van válogatva. Külön említést érdemelnek a nagyszerü felvételek és a bámulatos rendezés. A budapesti nagy siker után hétfőn, husvét ünnepén mutatja be az Apolló. Jegyelővétel.

Kulturharc a nemzet jogaiért

Irta Pekár Gyula

A magyar nemzet kezéből kicsavarták az anyagi fegyvert, de a nemzetnek semmi oka sincs a kétségbeesésre: a nemzet nyuljon szellemi fegyverei után. Amit 1919. óta hirdettünk, az a „kulturfölény" ne váljék passziv banalitássá, hanem aktiv gondolattá, cselekvő valósággá. Én a mai ezeréves történetünkben a nagy valóságos csaták véráldozatos rohamai mellett látom az ezredévnek ama magyar szellemi hadseregét, a magyar szellemi halhatatlanoknak azt a dandárját, amelyet a magyar szent királyok vezetnek Szent Istvánnal élükön és amelyben a magyarrá lett Anjouk és Hunyadiak mellett századok szerint ott vágtatnak Könyves Kálmán szellemi utódjai: a Werbőczyek, Zrinyiek, Pázmányok és a legutóbbi korok nagyjai, nemcsak a Széchényiek, Kossuthok, Deákok, Tisza Istvánok, hanem a Bolyayak, Kazinczyak, Vörösmarty, Arany, Petőfi. És mostani centenáriuma épen Bem őrnagyát hozza előbbre a világtörténelem fénykörébe. Ma a magyar szellemi dandár élén Petőfi Sándor vágtat, mint a magyar kulturfölénynek első bajnoka, mint a magyar szellemi hadsereg földkörüli diadalban száguldó vitéze. És ennek a Petőfi-féle földkörüli diadalnak csodálatos tanulságai vannak.

Hazánk egyik legkiválóbb ellensége, az a hires edinburghi Sarolea professzor, (aki ugyanott, Edinburghban szomszédja Scotus Viatornak) a mult évben nálam járt bizonyos adatokat gyüjteni és a beszélgetés folyamán egy nagy szót ejtett ki. Azt mondotta: Hisz a fő hiba e szerencsétlen békénél az volt, hogy a békét nem lett volna szabad ugyanazoknak csinálni, akik a háborut csinálták. Azóta sokszor gondoltam erre és hova-tovább jobban eszembe jut, hogy sajnos, a nagy nyugaton még mindig azok uralkodnak, akik a háborut csinálták, akikben ennélfogva még mindig van a háborus gyülöletből annyi fluidum, ami épen elegendő arra, hogy a külső békét a belső békével lehetetlenné tegyék. Már pedig — és ezt én a Sorbonne-ban is hangoztattam, — addig külső béke nem lesz, amig előbb a belső béke fundamentumát a lelkekben meg nem vetjük. Ezekkel a háborus mentalitásu vezetőkkel sajnos, nem lehet politizálni, ezeknek a lelkében még mindig a rettentő világdráma szenvedélyei lüktetnek. Szóval ezekkel szemben a politikai plattform nem alkalmas ama belső béke megteremtésére.

Az az egyedüli másik plattform, amelyen a belső béke lehetséges, az a kulturális plattform, néptől direkte néphez, nemzettől direkte nemzethez. Igy szólt az elsőrangu zseni Petőfi benső nyelven direkte a francia nemzethez, a francia társadalomhoz Sorbonne megszentelt falai között. Petőfi ott megjelent és szava a Théatre Française tagjának tolmácsolásában reveláció volt a francia társadalomnak. Ez a társadalom egyszerre meglátta azt a mi kulturfölényünket, amelyet sajnos, csak igy késve tudunk érvényesiteni, de amelynek a belső béke plattformján győznie kell, mert hiszen régóta hangoztatott örök törvény marad az, hogy alacsonyabb kulturák tartósan nem uralkodhatnak magasabb kulturák felett. A mi célunk — és erre hatalmas fegyverünk nekünk Petőfi — kimutatni azt, hogy Európa keletén a mi kulturánk az a fölényes kultura, amely vezetésre hivatott. Csodálatos megfigyelni azt, hogy nő a rokonszenv és elismerés mozgalma január vége óta francia földön. Csak legujabban értesülünk, hogy a francia kormány ujabban vendégként magyar delegátust kér a május 24-étől junius 1 ig tartandó Pasteur-világcentenárium-hétre; csak most értesülünk, hogy ugyancsak hivják már Moravcsik és Oláh Gusztáv hirneves professzorainkat a párisi pszichiater kongresszusra, sőt rajtuk át érdeklődnek az iránt, hogy vajjon a német pszichiaterek közül kiket hivhatnak meg. De ugyanigy gondolkoznak már a belga-franciák is, oda is egyre-másra hivják kongresszusokra a magyar tudósokat olyan egyesületek, amelyek a háboru előtt alig feleltek a mi kapcsolatot kereső kisérleteinkre. Pár nappal ezelőtt Bonfon Nizzában tartott a katonai kaszinóban előadást Magyarországról és Petőfiről. Igy megy ez Franciaországszerte és én meg vagyok győződve róla, hogy a francia politikától független nagy francia társadalom, mely a maga vérontásával adta a világnak a nagy forradalom idején a testvériség, szabadság, egyenlőség eszméjét, ez a társadalom ha rájön és valójában meglátja a rajtunk elkövetett égbekiáltó igazságtalanságot, fel fogja emelni hathatós szavát.

Épen azért meg kell nyugtatnom bizonyos aggályoskodó honfitársaimat. Sokan mondják és sok levelet kapok, hogy a magyar önérzethez talán inkább illenék nem Párisba és olasz vagy egyéb földekre eljárnt és ünnepelni Petőfit és egyéb nagyjainkat. Sokan mondják nekem, hogy méltóbb ilyenkor a tartózkodás. Hát én nem vagyok ezen a véleményen. Én azt tartom, mi igenis menjünk el mindenhová, ahová bennünket a szeretet hiv és az önérzetet ne abban lássuk, hogy a felénk hajló rokonszenvet eltaszitsuk magunktól, pláne különösen, ha e rokonszenvek épen a mi kulturánkat és kulturafölényünket akarják nagyjainkban dicsőiteni és a dicsőités ez ünnepélyeire hivnak meg bennünket. Csak igy lehetséges áthidalni az áthidalandókat. A világfelfordulás akkora gyülöletárkot ásott Magyarország köré, hogy hidak nélkül nincs számunkra üdvösség. Én is azt tartom helyesnek, ünnepeljünk az ünneplőkkel külföldön és ha a mi látogatásaink viszonzásául ezek a jóakaratu, velünk rokonszenvező ünneplők ide majd eljönnek hozzánk, fogadjuk őket szivesen: hadd ismerjék meg hazánkat, melyet a multban oly bünösen nem ismertettünk meg a külfölddel. Csak a kölcsönös rokonszenv kicserélése, csak a szeretet fluidumának megindulása és táplálása nemzettől nemzetekhez adhat érvényt annak a kulturfegyvernek, amely számunkra megmaradt, amely rövidebb vagy hosszabb futamban biztosan érvényesitendi nemzeti jogainkat.

A megkövült világ

Ti eljövendő ködtakarta évek,
én virrasztok a Földön egyedül,
hogy az elátkozott Földről beszéljek,
ha majd az élet ismét kiderül.
Most fent ragyog a csillagok honában
és itt alant irtóztató homály van —
fü, fa, város, ország és tengerek
a tél nehéz fagyától rengenek.

Emlékszem. Ősz volt, csöndes méla ősz.
Olyan volt minden, mint egy boldog hinta,
melyet az Isten a szivére szőtt,
hogy megremegjen égi vágyainkra.
Hintázott minden hervadó virág
és tapsolt a közeledő halálnak,
mert akkor olyan jó volt a halál,
mint egy halkan harangozó vasárnap.

De az Isten is néha elborul,
mint egy szép bárányfelhős naplemente.
Ha az emberek szive elszorul,
miért ne volna igy az árva mennybe,
ahol ez az örökké Társtalan
forgatja a világot untalan?
S ki tudja, hogy mily szomoru dolog,
ha a rejtelmes élet felforog?

Emlékszem. Ősz volt, csöndes méla ősz.
S egyszerre csak kővé fagyott a nyárfa
s aki ugy elmerengett azelőtt,
holt lombjait közönnyel földre vágta.
Ballagtam ép az erdők árnyain,
lehajtott fővel, álmodozva bolygó —
és mire föltekintettem megint,
a tél meredt mindenre, mint a Gorgó.

Gulyás Pál.

A régi BÉKEIDŐBELI minőségben kapható ismét a közkedvelt
BALÁZS ÖDÖN-FÉLE
Bajuszpedrő
a „Reménység" gyógyszertárban
Debreczen, Csapó-utcza 22. szám.

Mária

Elbeszélés

Irta Palasovszky Béla.

Molitoris Mária, a vihorláti orosz pap lánya sokszor van eszemben, ha a cseh kézre adott ungi tájékra réved gondolatom. — Sokszor van előttem fájdalmas vonaglásu ajkával, a bünbánó Magdolnáéra emlékeztető szemeivel, hangjának dallamával, csak ugy mint a vén orosz-templom ikonosztázának primitiv szentképei, az öreg lemállott falusi parochia csendes délutánjainak emléke, a sejtelmesen zugó ungi erdők s babonás éjszakái a vidéknek. Sokszor van eszemben Mária, akiről serdületlen szivvel is éreztem, hogy valami halálos szerelem tragédiáját viseli mélyen alvó lelkén, — finom remegésü légies alakja már akkor is sejtette velem, hogy szomoru végzetet szánt neki a sors, aminek ösztönszerü tudatában élt.

Apja, a vihorláti esperes azoknak a szelid kedélyü, jámbor orosz papoknak volt a tipusa, akik mig együvé tartoztunk, nem sok vizet zavartak nemzetiségi politikánkban és büszkén emlegették apáik harcát, amit Rákóczi alatt vivtak a kuruclabanc világ idejében. Mária egészen elütött tőle. Szemében a bércek hátán zugó fenyvesek szilaj ereje, babonás világ kisértett valami fájdalmas orosz mélasággal, vérpiros ajkai vágyó szomjusággal epekedtek valami távoli szerelem ismeretlensége után.

Hogy a kis falu a csehek uralma alá került, a parochia lakói egyre kevesebbet érintkeztek a külső világgal. Az öreg esperes mind-mind ritkábban kereste fel megfogyatkozott régi társaságát: a tanitót, kántort és a doktort. Mária is egyre zárkózottabb lett. Keveset járt ki a házból és sokat sirt, amikor senki sem látta. Ha sétálni küldte az apja, felkereste a templom udvarán az anyja sirját a düledező kőkeresztek között, amelyeknek cyrillbetüi talányként meredtek reá.

Mária szerelmes volt. — A férfi, akit azzal a vad, önemésztő fájdalommal szeretett, ami ezeknek a sejtelmes lelkü szláv lányoknak szivén viharzik, talán nem is tudott a pap kisasszony mély vonzalmáról, valahol Pesten élt. Régebben még irt egy-néhányszor, rövid sorokban emlékezve letünt szép napok emlékeiről, aztán ugy látszik, másfelé nézett, könnyebben elérhető szerelmek után.

Lassan, lassan teltek az évek. A régi Mária csökönyösen élt szerelme reménytelen fájdalmában. Viharos szenvedéllyé, halálos vággyá ért benne a régi láz, mire ujra kitavaszodott a falu felett s zöldelni kezdett a bérctetőn az erdő.

Fenn a Kárpátokban már kinyiltak az ibolyák, Lengyelország felől böjti szelek fujdogáltak langyos fuvalmak szárnyán. — Egy reggelen levél érkezett a parochiára. Magyarországból jött drótostót hozta. Mária felismerte a cimzésben az irást és lázas izgalommal bontotta fel azt.

— Mária! Talán még emlékszik rám, — olvasta boldogan — nem tudom ugyan, hogy méltónak tart-e barátságára, amiért oly régen nem adtam életjelt magamról. Higyje meg, nem csupán rajtam mult. Nem irhatunk nyiltan Maguknak, alkalmi postásra kell biznom levelemet, ha nem akarom, hogy kellemetlenségük legyen miatta. Tudja, hogy jó magyar vagyok és ezt a csehek is tudják. Mária! Megkérem valamire. Csapatom alig husz kilométerre Vihorláttól támadásra készül. Merész vállalkozás tudom, amire felkészültem, de ha Isten segit, végrehajtom. Segitsen nekem. Nagypéntek éjszakáján támadásba megyek. — Ha a csehek neszét vennék valaminek, adjon jelt nekem. Az nap éjjel menjen fel a toronyba és figyelje a vidéket. — Ha valamit látnak, ami nyugtalanságra adhat okot, huzza meg az öreg Árkád-harangot. Annak hangja ide hallik. A viszontlátásig László.

U. i. Levelem vivője Klepka János, feltétlenül megbizható emberem. A becsületes tót gyerek könnyen átjut a határon. Ha valamit izenni akar, egész nyugodtan rábizhatja. L.

Mária azonnal válaszolt. Négy szóból állott válasza: Minden ugy lesz. Mária.

Alig tünt el a tornác végén Klepka Janó, a templom felől apja jött a cseh térparancsnokkal. Mária utálta ezt a piperkőcöt, aki örökké nagyképü pánszláv fejtegetésekkel traktálta, de mert apjának okozott volna kellemetlenséget, ha nem viselkedik barátságosan irányában, örömet erőltetett magára.

A hadnagy otthonosan telepedett le a tornácon és hosszas kertelés után végül is oda lyukadt ki, hogy mily boldog lenne, ha Mária feleségül menne hozzá. — Az esperes kinosan mosolygott a nem várt ajánlat hallatára, Mária pedig elsápadt és szó nélkül szobájába futott.

Kis vártatva kopogtattak ajtaján. Az apja volt.

— Tudom lányom, hogy ellenszenvvel viseltetsz iránta, de mégis kell neki valamit mondanod. Gondold meg, kiüzhetnek bennünket innen és akkor hová leszünk? — beszélt szeliden, rábeszélőleg az orosz pap.

Mária összeszoritott ajakkal hallgatott.

— Jöjj ki hozzá, mondd, hogy váratlanul érintett a dolog és gondolkodni akarsz felette. Csak mondj neki valamit. Tudod, hogy ezek mindenre képesek.

Mária engedelmeskedett. A cseh idegesen járkált fel és alá a tornác-

Parlamentárizmus és forradalom

Nemcsak Francia-, hanem Angolországban is mind erősebben és mind sürübben hangzik a panasz, hogy a parlament nem felel meg a beléje vetett bizalomnak és nem váltja be a hozzáfüzött reményeket. A baj főokát egészben véve abban látják, hogy a tömeg nyers ereje és szeszélye a közéletben való részvételtől elriasztja épen azokat, akik az állam vezetése szempontjából a legértékesebb tényezők. Annyira ment e tekintetben a kritika, hogy egyesek nem haboznak a parlamentárizmusnak immár bekövetkezett vagy legalább is hamarosan bekövetkező csődjéről beszélni. Szekfü Gyula, akinek kutatásai felbecsülhetetlen erkölcsi értékkel gyarapitották a magyar történetirodalmat, Tisza István tragédiájának a forrását abban látja, hogy az egész magyar közéletet a parlamentben kivánta összpontositani s ennek meggyógyitásától az egész magyar nemzet megjavulását várta.

Mivel pedig a parlament akármilyen formában jelentkezik is, normális feladatok elvégzésére hivatott normális testület, mennyivel kevésbé tud megfelelni hivatásának, ha a körülmények nem normálisak. Hiszen azt látjuk, hogy a forradalom által teremtett helyzetben felmerülő kérdéseket semmiféle parlamenti szerv soha nem tudta megoldani. A rómaiaknak eddigelé páratlan államalkotó ereje által szervezett senatus és centuriai gyülések is merőben tehetetleneknek bizonyultak a forradalmi mozgalmak következményeivel szemben. Az első polgárháborura Sulla véres diktaturája, a második polgárháborura Julius Caesar császársága, a harmadikra pedig Octavianus „Augustus"-nak még a magánélet viszonyait is szabályozó egyeduralma következett. Az angol forradalom által felbomlasztott állami életet csak Cromwell kemény protektoratusa tudta helyreállitani, mikor az ő akaratán kivül semmiféle más akarat nem érvényesülhetett. A francia forradalomnak szabadság és egyenlőség ittas hóbortjaira Napoleon vaskezü autokraciája következett. Mindez — kivétel nélkül mindenütt — miért? Mert a forradalom természetrajzához tartozik, hogy felbontja a társadalmi fegyelmet és meglazitja a munka szükségességének érzetét, amit semmiféle alkotmányos szerv nem tud helyreállitani, hanem csak erős, kemény katonai diktatura. Még a tiszteletreméltó okokból fakadt jóhiszemü forradalom is ilyen szomoru kisérőkkel jár, hát még az olyan bünös és szennyes mozgalom, mint amilyennek mi áldozatául estünk. És a mi tragédiánkat fokozza s nagyon szomoruvá épen az teszi, hogy mindazok, akiknek a kezébe az összetört magyarság sorsa letétetett, ezeket jól tudják, de meg nem valósithatják. Nem pedig azért, mert a liberális demokrácia, melynek gyámságát a „győztes" antant államok olyan mohósággal vállalták, — nem engedi. Nyilvánvaló, hogy nem a liberalizmus és nem a demokrácia fáj nekik, mert ezeket nem a magyarságnál, hanem kelleténél jobban gyülölik, hanem ők is tudják, hogy a letiprottságában is félelmetes magyarság konszolidációjára a katonai diktatura volna az első lépés. És nem lehet elég borzalommal gondolni azokra a parlamenti és parlamenten kivüli ágaskodókra, akik antant ellenségeinknek segitenek a liberális demokrácia hóhérkötelét szoritani a nyakunkon. Az ókorban csak egyenként, elkülönitve, a maguk rémületes felelősségére dolgoztak az Ephialtesek. Most csoportokba verődve, szervezetten dolgoznak — a köznek a felelősségére.

A dolgozó Egyetem

Akik a jövendő Nagymagyarországot épitik

Mivel igy husvétkor különben is nagy az anyagtorlódás a szerkesztőségekben, elszántam magam rá, hogy én is irok egy hosszu riportot az egyetemekről. Ez a feladat annál méltóbb munka, mert mint tetszik tudni, egy hét óta tart a husvéti vakáció s az egyetem helyiségei konganak az ürességtől.

A jogászelnök

Szerencsére, amint a korzóra értem, mindjárt szemben találtam magamat *Pongrácz* Elemérrel, az elegáns jogász elnökkel, amint a jogász elnökök hagyományos sétáját végezte egy elismert szépségü debreceni urileány oldalán. Sajnos, kénytelen voltam megfosztani a kedves társaságtól, mire a lovagias jogászelnök megértve miről van szó, rögtön összefüggő előadásba kezdett:

„A *Jogász Szakosztály* programmjának legközelebb az a része fog megvalósulást nyerni, amely céljául

nivós szakelőadások

rendezését tüzte ki. Ezek az előadások a legaktuálisabb jogi és államtudományi témákat fogják felölelni. Épp ezért erre az előadás sorozatra a nagy nyilvánosságot is meg óhajtjuk hivni. A ciklus valószinüleg április 10-e táján veszi kezdetét egy szociologiai téma tárgyalásával: *a „Kommunista kiáltvány" szakszerü* birálatával. Majd ezt követi egy előadás a büntető jog köréből: *„A bünöző ember egyénisége."* A sorozat egy közgazdaságtani probléma fejtegetésével: *„A tőzsde megrendszabályozása"* cimüvel fog véget érni május 10-e körül. A dijtalan előadásokon minden egyes alkalommal gyüjtést fogunk rendezni az oláh börtönben martiromságot szenvedő *Thuróczy* István javára. A debreceni jogászság evvel a pár fillérrel is közelebb akarja vinni céljához azt a nemes törekvést, hogy a többfelől összegyüjtött pénzen fogadjanak majd egy hires bukaresti ügyvédet, ki majd hivatva lesz bebizonyitani Thuróczy ártatlanságát . . .

Ami a

jogász majalist

illeti, — folytatja fáradhatatlanul a jogászelnök — arra nagyban folynak az előkészületek. Kint fogjuk rendezni a Nagyerdőn az egyetemi épületek valamelyikében. Igen sok meglepetésben és eredeti ötletben lesz része a válogatott és meghivott közönségnek. Többet nem árulhatok el. Valószinüleg május vége felé fog lezajlani az érdekes kerti mulatság, feltéve, ha addig „Nem ütik a jogászt agyon" — teszi hozzá nevetve bucsuzóan. — Ami mostanában igen könnyen megtörténhetik egy egy „éjjeli igazoltatás" alkalmával.

Ezután elindulok az „Egyetemi Kör" felé. A körben *Kurdich* főtitkár érdeklődésemre a

Cuntrum ifjusági fogyasztási szövetkezetről

kezd beszélni.

Az egyetemi ifjuságnak ez az életerős gazdasági vállalkozása — mondja — Budapesten tényesen bevált. Most itt is megakarjuk valósitani. A rész jegyek jegyzése már folyamatban van, de természetesen minden lassan megy, mert szegények vagyunk. A társadalom pedig a sok más jótékonyságban, ugy látszik, kimerült. Már pedig üzlethelyiségünk is lenne.

Ha reményeink teljesülnek, akkor jövő évben már az ifjuság a saját boltjában kedvezményes áron szerezheti be élelmi, ruházati és egyéb közszükségleti cikkeit. De ez, hangsulyozom ismételten, csak a debreceni társadalom hathatós és jóakaratu támogatása mellett sikerülhet

— Milyen lesz az Egyetemi Kör jövő évi programmja — kérdezem.

„Az Egyetemi Kör programmjába igen fontos, uj pontot iktatunk be, amelyet a jövő év folyamán akarunk megvalósitani, ez pedig: az ipari és gyári

ifju munkásság és az egyetemi ifjuság közti kapcsolat megszervezése

és legbensőbb kiépitése Ezt a ter-

---

con. Amikor a szobából kiléptek, fürkészőleg nézett a lány szemébe.

Mária reszkető hangon beszélni kezdett.

— Bocsásson meg hadnagy ur, de ajánlata kissé meglepett. Adjon időt, hogy gondolkozzam rajta. A jövő hét szombatján választ adok.

A hadnagy önelégülten verte össze sarkantyuit.

— És a jövő hét szombatján mikor jöjjek a válaszért? — kérdezte.

— Reggel. Talán már reggel választ tudok adni, — suttogta halkan Mária, miközben belül fázósan borzongott össze.

A cseh azután elbucsuzott. Mária gyülölетteljes tekintettel nézett utána, mig csak hetyke alakja el nem tünt a kapuboit alatt. Azután szó nélkül szobájába sietett.

Éjszaka láz tört ki rajta. Forróság öntötte el a testét. Félrebeszélt. Az öreg pap, aki a szomszéd szobában aludt, ijedten rohant be lányához. Oda tette kezét Mária lázas homlokára.

Az öntudatlanul suttogta:

— Ott leszek . . . László! . . . figyeld az öreg Árkád szavát . . . nem megyek azzal . . . nem leszek övé . . . a Tied . . . László . . .

Mária az egész hetet ágyban töltötte. A doktor ideglázt konstatált s figyelmeztette apját, hogy kimélni kell, mert könnyen végzetessé válhat baja.

Nagyhét következett. Nagycsütörtökön megnémultak a harangok. Mint mondják, Rómába mentek. Nagypénteken a nép templomi zászlói alatt a Kálvária-hegyre vonult. A langyos szél a távoli erdő friss szagát hordta a faluba.

Késő délután a hadnagy belátogatott a paróchiára. Mária már fenn járt. Sápadt arccal fogadta vendégét. A szenvedés fekete karikákat rajzolt szemei alá, elmélyitve azoknak tüzét. Az ajka cserepes volt a láztól.

A hadnagy sietett.

— Csak emlékeztetni jöttem a holnap reggelre. Már megyek is tovább. A magyarok megint valami disznóságra készülnek a határon. Tiszteltetem a főtisztelendőt, mondta és elvágtatott.

Mária erőtlenül rogyott egy székbe.

Kint lassan beesteledett. Mária lélekzetét visszafojtva fontolgatta teendőit. Az apja korán lepihent, másnap hajnalban a templomban kellett lennie. Akkor van a tüzszentelés.

Mária elköszönt az apjától. Megvárta, mig a süket harangozó elvégzi a toronyban az esti kereplést, aztán még egy kicsit várt, majd kendőjét magára vévе kiosont a szobából. A harangozó lakása ott állt a kert végén. Mikor Mária odaért, az öreg hangos hortyogással az igazak álmát aludta. Mária leakasztotta a kulcsot a falról és nesztelenül betéve maga után a kis házikó ajtaját, a templom felé vette lépteit.

Az öreg sirokon némán vigyázták a halottak álmát a virágba pattanó gyöngyvirágok. A Vihorlát hegység felől hüvös szél kerekedett ujra, ami onnan való a messzi lengyel hegyekből. Fenn az égi pásztortüzek virrasztották Isten rétjeit.

Mária messzünnen hangokat vélt hallani, meggyorsitotta lépteit. A kulcs könnyen fordult a zárban és Mária szapora léptekkel sietett fel a hosszu lépcsőn. A torony ablakából az egész tájat be lehetett látni. A magyarországi uton nagy porfelhő uszott. Arra mennek a csehek. Messzi, messzi, ahol az országhatár huzódott, gyér világosságot vélt látni. Kebléből elővette a levelet a holdvilágnál mégegyszer elolvasta.

A porfelhő az uton már széjjeloszlott. Ott a határszélen az a pisla láng igézte tekintetét.

Nagyot sóhajtott, azután megragadta a harang kötelét lassan rángatni kezdte. Pár konditás után érezte csendült elő a lelke. A szél felkapta a hangját s vitte, vitte a völgyek felett, ahová szállnia kellett.

Ott messze, messze kialudt az a tüz. A harang pedig sirt tovább az éjben.

A templomkertben egy sötét alak lopakodott előre. Fegyver volt a vállán.

Mária öntudatlanul rángatta a harang kötelét. Szeme előtt összefolytak a tájak, a csillagokat lángolni látta az égen. Valami messzi, messzi égi kórusok énekét hallotta, harsonák kisérő szavát, glóriák ujjongását, Halleluják vidám zendülését. A lelkét valami hatalmas fényesség fonta be.

A sötét alak odalenn a fegyveréhez kapott. Vállához emelte. A nyitott toronyablaknál álló holdsugártól beragyogott női alak jó célpontul szolgált fegyverének. Aztán egy hangos dörrenés következett, Mária szivéhez kapott és elzuhant a torony padlóján.

A vén harang pedig csak sirt tovább. S hangja dallamosan szállt az egyszerü emberek szivébe.

A falu babonás népe hallva a haragszót a templom elé futott és Hallelujába kezdett.

A vén Árkád pedig csak daloli, daloli. Három napig egyfolytában szólt. Láthatatlan erő lóbálta nyelvét.

Amikor Máriára rátaláltak holtan a toronyban, alig birták kezéből kiszabaditani a harang kötelét. A kötél végét levágták és azóta félve őrzött kincse a vihorláti orosz templomnak . . . Igy beszélik a vihorláti orosz pap leányának históriáját annak a népnek a fiai, akiknek igen fogékony lelkük van az ilyen megfoghatatlanságok elhivésére és akik ottan a mély völgyek és lomb-koronás bércek álma felett őrködnek a régi tüzre, ami apáikat a Szüz Mária zászló alá, a nagyságos fejedelem táborába vitte.

vet a gyárak és munkás otthonokban tartott előadások és összejövetelek utján akarjuk megvalósitani, amikor is felvilágositjuk munkástestvéreinket, hogy mi egy test, egy vér vagyunk s hogy nekünk nem gyülölni, hanem szeretni kell egymást, s hogy ez a szeretet a közösen fölépitett Nagymagyarországban fogja örök diadalát ünnepelni

Ebben a pillanatban lép be az ajtón Nyakas János az „Árpád" bajtársi egyesület vezére Péter Zoltánnak a „Mefhosz" helybeli elnökének társaságában.

Kérdésemre az egyetemi diákság tüntetésével kapcsolatban a következőket mondta:

Amig elégtételt nem kapunk, addig nem lesz nyugalom.

Az ifjuság, hiába jött közbe a husvéti szünidő, nem hagyja az ügyet eltussolni.

S ezzel már is tova siet, ott hagyva a *Mefhosz* elnökének társaságában, ki figyelmemet a béke óta most először meginduló

Egyetemi Lapokra

hivja fel. A szép kiállitásu, feltünően tartalmas lap, mely az egész magyar egyetemi és főiskolai ifjuság hivatalos közlönye, gyönyörü cikkekben tükrözi vissza a magyar diákság nem csüggedő, egészséges gondolkozását.

Még egy theologust kell fognom, hogy teljessé tegyem riportomat; ami hosszas barangolás után az öreg kollegium viszhangos folyosóin sikerült is. De alig hogy hozzá kezdek faggatni az én hittudós barátomat, megszólal a konviktus hamis hangon, de mégis kedvesen hivogató csengettyüje. És abban a pillanatban megkezdődik a népvándorlás erőltetett menetelésben az étterem felé. Az én barátom mindinkább idegesebb lett, végül pedig nem birván türtöztetni magát, a következő szavakkal fordul hozzám:

— Kedves öregem, én most nem érek rá neked válaszolni, mert tegnap elfelejtettem a Julisnak ebéd után udvarolni, és most ha későn megyek, egészen biztosan bosszuból valami ehetetlen dolgot fog nekem főlszolgálni, már pedig én öt napig csak azért éltem, hogy most a hatodik napon töltött káposztát egyem ebédre.

Ezek olyan sulyos érvek voltak, hogy kénytelen voltam retirálni előttük s igy elszántan indultam a szerkesztőség felé, hogy csunya riportommal szerencsét próbáljak.

Ifj. H. V,

A felvidéki szociáldemokrata párt hazaárulása

A magyarfaló Vrebenszky-párttal egyesültek a pozsonyi szocialisták — Egy Mayer Samu nevü zsidó agitátor vezeti a magyar munkásságot — A keresztyén szociálisták törhetetlenül ragaszkodnak a magyar hazához

(A Hajduföld pozsonyi tudósitójától). A jovális kedélyü pozsonyi magyarságnak végletekig türelmes lelkiállapotát teljesen felzaklatták az utolsó napok politikai eseményei. Tüntetéseknek és gyüléseknek hosszu sorozatai állandóan izgalomban tartják az öreg magyar várost, mely visszafojtott lélekzettel figyeli a szomoru és jelentőségteljes átalakulásokat. Reggel kilenc óra tájban már hangos az utca. A Notre Dame előtt hatalmas térségen ahol nemrégiben még a magyar nemzet legnagyobb költőjének gyönyörü szobra hirdette a magyar kultura diadalát, ma népgyüléseket rendez a *Felvidéki Szociáldemokrata Párt.* Ez a terület, mely a cseh megszállás ötödik esztendejében nyiltan a rablók mellé állott, hogy örökidőkre megbélyegezte azt a szervezetet, mely a vallástalanság és internacionalizmus eszméinek szolgálatában eddig még minden emberi érzést megtagadott.

Jakab és Samu a közös platformon

Ragyogó tavaszi napsütésben szerdán délelőtt tartotta meg utcai konferenciáját a Szlovenszkói (Felvidéki) Szociáldemokrata Párt — *Mayer* Sámuel elnöklete alatt. A nagygyülésen a kassai pártvezetőséget *Farkas* (Friedmann) Jakab párttitkár képviselte. Megjelentek rajta kivül még a komáromi, lévai, érsekujvári és losonci pártszervezetek kiküldöttei is — *egy Stern, egy Fuchs, egy Groszmann és Schlézinger alakjában.*

A konferencia a „csehszlovákia" szociáldemokrata pártok politikai egységfrontjának megvalósitásáról tárgyalt és határozott. A mozgalom tulajdonképen az érsekujvári szakszervezetből indult el hóditó utjára, ahol *egy zsidó pártelnök vetette fel először a csehekkel való egyesülés eszméjét.*

Mikor a Samu magyar gyülölő

A konferencián elnöklő *Mayer* Samu megnyitó beszédében az imperialista magyar politikáról beszélt.

— Ahol már előfordul — mondotta — a magyar szó, ottan haladás nem lehetséges. A szociáldemokrata párt is akkor követte el a legnagyobb hibát, amikor magát magyarnak nevezte el s ezért vegyesajku területeken, mint például Gölnicbányán, Korompán és Iglón megfosztotta magát a szervezkedés lehetőségeitől. De a magyar ajku szervezetek körében is — Komáromban, Érsekujvároa, Losonczon — hangok emelkedtek, melyek a szigoru nemzetköziség alapjára való visszatérést kivántak.

Ezek a hangok azonban szintén a Mayer Sámuelek gégéjéből fakadtak.

„Nincs többé nemzetiség!"

Mayerékat még több ilyen gondolat is sarkalta eszméjük megvalósitásában. Ennek következtében inditványozzák, hogy egységes szociáldemokrata pártot kell létrehozni, *amelyben meg kell szüntetni minden nemzetiségi különbséget.*

Az inditványt óriási lelkesedés fogadta, ami nem csoda, hiszen *a pozsonyi zsidó nagytőkések is testületileg megjelentek a munkásgyülésen.*

Vrbensky, Mayer és Borovszky, magyarok vezéri

A közgyülés ezután egyhangulag kimondotta a *Vrbensky*, volt egészségügyi miniszter vezetése alatt müködő és a Brodeczky-féle cseh szakszervezeti szociálistákkal egyesült *Csehszlovák Szociálista Párlok* néven szereplő párthoz való teljes csatlakozását.

Elhatározták ezután, hogy bécsi munkaközösség alapján egyesült pártok vezérségével megbizzák *Mayer* Samut, *Borovszky* Gézát és *Vrbensky* minisztert. Ügyvezető igazgatónak pedig *Farkas (Friedmann)* Jakabot választották meg.

A közgyülés az Internacionale hangjai mellett ért véget. Majd a félrevezetett tömeg elvonult a Bél Mátyás-utca felé, miközben több ablakot és kirakatüveget betörtek.

A keresztyénszocialisták magyarok maradnak

A Felvidéki Keresztyénszociálista Párt a felvidék minden nagyobb városában tiltakozó gyüléseket tartott. A pozsonyi gyülésen, mely dr *Körmendy Ékes* Lajos képviselő részvételével majdnem tizezer ember jelenlétében folyt le csütörtökön délután a Dunaparton, *a Kábel-gyár egyik munkásának inditványára közlelkesedéssel kimondták, hogy a párt haláláig hüségesen kitart magyarsága mellett.*

A pozsonyi keresztyénszociálisták elhatározták még, hogy bolykott alá helyezik a hazaárulókat és minden erejükkel meg fogják akadályozni azt a zsidó törekvést, mely a magyar munkásság ezreit a cseh rablók szolgaságába akarja hajtani

Tettekben robban ki a német szabadságmozgalom

Hamburg a nemzeti akció egyik főhelye — Az elmaradt karácsonyi puccs háttere — Ujra egységes a német nép

Budapest, március 31. (*A Hajduföld tudósitójától.*) A németországi helyzetet igen érdekesen világitotta meg előttem egy Hamburgból most a legutolsó napokban érkezett német politikus, aki lekötelező szivességgel vállalkozott arra, hogy tájékoztasson Németország mai állapotáról.

Az előkelő német politikus kijelentése szerint a középeurópai krizis most érkezett el tetőpontjához. A német nemzeti ellenállás ugylátszik, napról napra fokozódik.

Alig párnapos németországi tartózkodás alatt már érezni lehet az izgalmas remegést, ami végig fut Németország idegein. A nagy német várakozás elérkezett a legmagasabb feszültség pillanatához és a kirobbanás már aligha várathat magára sokat.

Hamburg, az ősi Hansa városa ma egy megbolygatott méhrajhoz hasonlit, mert a Ruhvidékről elmenekült és kiutasitott tisztviselők iparvállalatok mind Hamburgbá tették át székhelyüket. Igen érdekes, hogy a *Ruhr-vidék kiürítése azért történt Hamburg irányában, mert számitani kellett a franciák előnyomulásának folytatására és*

az esetleges francia bevonulásra Berlinbe.

A német nemzeti mozgalmak egyik melegágya ma Hamburgban van. Ezek a mozgalmak már régebbi keletüek és ma már mindenki tuehatja, hogy tulajdonképen karácsonyra minden elő volt készitve egy nagyszabásu kirobbanásra. A nemzeti szervezetek mind helyükön állottak és várták a jeladást. *A karácsonyi puccs tulajdonképen a munkástömegek előre bejelentett ujabb forradalmának letörésére irányult.*

Ez a tervezett ujabb spartacuslázadás, melyet karácsonyra jeleztek, ujabb elkeseredett harcokat igért a polgári szervezetek és a munkások között. Mindkét részről már teljesen felkészülve várták az ujabb összecsapásokat s a hangulat a legélesebb volt. Egyrészen a munkások azt hangoztatták, hogy egyszersmindenkorra végezni akarnak a polgári társadalommal, viszont másrészről a nemzeti érzésü polgári szervezetek véglegesen le akartak számolni a vörös szervezetekkel.

— Ilyen hangulatban éltünk mi decemberben — mondotta hamburgi ismerősöm — és vártuk a karácsonyi eseményeket, amikor egyszerre megtudtuk, hogy a londoni konferencia eredménytelensége után a francia kormány egészen komolyan Németország ipari középpontjára a legsürübben lakott Ruhrvidékre vetette szemét és annak megszállására készül. Megtudtuk azt is, hogy a francia megszállás részleteit még karácsony előtt kidolgozta Foch marsal és Poincaré ezzel a részletes megszállási tervvel a zsebében ült le tárgyalni a francia konferencia ülésén. Ezekben a napokban dőlt el Németország sorsa.

A francia megszállás hirére valami kimondhatatlan érzés vett erőt a német lelkeken. Az történt, hogy az egymással farkasszemet néző munkások szervezetei és a nemzeti érzésü polgári szervezetek az utolsó pillanatban ráeszméltek a közös nagy veszedelemre, mely egyformán fenyegette a munkást és a polgárt, átérezték a fenyegető nemzeti megalázást, ami egyszersmind a munkások önérzetét is a legmélyebben sérti. A német munkások már jó előre kijelentették, hogy a francia szuronyok alatt nem hajlandók dolgozni. **Valami hatalmas nagy érzés kapcsolta egybe a francia megszállás hirére a német munkásokat és polgárokat,** akik ettől kezdve kezet fogva, gondolatban és érzésben egyesülve küzdenek az erőszakoskodó ellenséggel szemben.

Ez a küzdelem most uj fázisához érkezett. Elérkezett a tettek ideje. A közeljövő megmutatja majd, hogy minden erőszakoskodásnak és minden türelemnek meg van a maga határa. Hiába oszlatja föl a kormány a német szabadság pártot, sokkal jobban van ez megszervezve, mélyen bent a német szivekben, semhogy egyszerü francia parancsra leszerelhető volna. A napokban ugyis kenyértörésre kerül a dolog és a franciák máris érezhetik azt, hogy milyen sulyos következményekkel járhat a védtelen és lekötözött német föld megtaposása.

— De nemcsak érzelmi téren érkezett el a német türelem a végső határához, hanem gyakorlati, közgazdasági téren is ugy látszik, sikerül áttörni a fojtogató gyürüt. Stinnes ma már nagy jelentőségü tárgyalásokat folytat, amelyek végső eredményben a kemalista Törökország felé meglepő lehetőségeket nyitnak a német iparnak.

A német föld nem sokáig türi már a belső és külső ellenségek garazdálkodását, aminek teljesen méltatlanul és teljesen érdemetlenül volt eddig kiszolgáltatva. A német föld sóvárogva várja a megváltást és minden tekintet már megint Doorn felé fordul, ahol Vilmos volt császár aggódva figyeli a német föld szivedobbanását és a fiatal, tetterős volt trónörökössel együtt készül a jövő eshetőségeire. **(M. Gy.)**

Kulcsár Imre és Fia Hadfelszerelési cikkek raktára. **DEBRECZEN** A nagytemplom mellett, jobbra. **Vidéki szétküldés**: Csendőrségi nyomtatványok. Irószerek. Tisztitószerek. **Rangjelzések. Kardok.** Sapkagyártás.

Kuruc ének.

(1923.)

Hej! Kenyeres! Meddig tart telünk?
Hova megyünk és meddig megyünk?
Meddig vágyunk? Mikor akarunk?
Lesz-e egyszer sugaras nyarunk?

Hej! Kenyeres! Rossz a mi sorunk!
Minden kortynál keserübb borunk!
Minden nótán szaporább a könny;
S egyre fájóbb, fájóbb, ami jön!

Meddig nézünk még az égre fel?
Meddig várjuk, hogy egy égl jel
Forró fénnyel egybefog megint
S bátor lángba gyujtja szíveink?

Szem-behunyva, elszántan a kar
Mikor üt szét? Él még a magyar?!
— — — — — — — —
— — — — — — — —

Vagy ugy?! . . . Csak lassan, félve, lopva járjunk! . . .
Nagy tettekkel bölcs-vígyázva várjunk!
Ami késik pajtás! — nem marad:
Megálmodjuk majd a föld alatt!

ZIVUSKA ANDOR.

Egy angol királyi követ Debrecenben

Nevezetes vendége volt 1702 junius hónapjában Debrecen városnak. Milord de *Paget*, az angol királynak a török portára expediált rendkivüli teljhatalmu követe Konstantinápolyból Angliába hazatértében utbaejtette Debrecent s itt több napig időzött. Fényes fogadtatásáról és itteni tartózkodásáról az egykori városi jegyzőkönyv feljegyzéseket őriz.

Az a fényes pompa és hódoló tisztelet, melyben a városi tanács és a lakosság részesitette, abban leli magyarázatát, hogy lord Paget Vilmos a magyar történelembe is jelentékeny mértékben befolyt. Ő volt az, aki a felszabaditó török háboruk idején I. Lipót és a török szultán között kiváló diplomáciai ügyességgel játszotta a közvetitő szerepet,s a bécsi és az angol politika között fennállott érdekközösséget tartva szem előtt a török udvarnál elért kedveltségénél és tekintélyénél fogva gyakran mérsékelőleg tudott hatni a török követelésekre. Ő vezette a nagy jelentőségü karloviczi békét megelőző béketárgyalásokat, melyen az osztrák, török, orosz, lengyel, velencei és a németalföldi megbizottak is részt vettek. Főleg az ő okos és tapintatos eljárásának tudható be, hogy a tárgyaláson képviselt különböző érdekek ellenére is idejében létrejött a karlovici béke, mely Magyarország nagy részét szerződésileg is kivette a török uralom alól.

Eme eredményei révén I. Lipotnál is kiváló kegybe jutott, érthető tehát, hogy „Ő Felségének ednyéhány rendbéli erős parancsolati jöttenek" Debrecen városára, hogy a „nagy királyi minisztert hozzáillendő becsülettel fogadják." Ugy látszik azonban, hogy a városi tanács a hozzáillendő becsület felett zavarba jött, ami nem is csoda, hiszen a legöregebbek sem igen emlékezhetek arra, hogy egy külföldi uralkodó képét viselő követet milyen becsülettel szoktak fogadni. A városi tanács tehát, hogy hibába ne essék, jó előre elküldte *Lévai* István urunkat Zilahra azzal a megbizással, hogy puhatolja ki, mi formán és minémü móddal fogadjak mások. Ezenkivül még más stációkra is több becsületes atyánkfiát küldte ki a dolgok megvigyázása céljából.

Ezek visszaérkezése és referálása után, biró ur „eő kegyelme" hat szekérrel utnak indult a lord felé. Léta közelében találkoztak a mezőn. A lord kiszállott a hintójából, kezet fogott a deputátusokkal, *Pósalaki* János nótárius urunk pedig ékes deák nyölven rövid oratioval üdvözölte, mig a főbiró *Komáromi* György, illő tisztelettel meghivta a városba. Ezután a deputatio — mint a jegyzőkönyv irja, — nagy sietve visszajött a városba, itten minden céhbelieket, gazdákat és legényeket fegyverekkel felszerelve, a Boldogfalvai kaputól a Dobozi István házáig (a mai Piac-u. 26. sz.) két oldalt sorjában felállitottak. A sorfal között vonult be a követ a városba, a Dobozi háznál, — ahol szállást készitettek neki, — várta a főbiró, a tanács és a nemes cummunitas köszöntő beszédekkel. Ebéden az akkor épen itt kvártélyozó *Viard*, Hannoverezredbeli főstrázsamesternél volt, a konyhára való azonban mind a városházától telt ki.

Másnap a maga szállásán evett s az asztalnál ültek a főbiró, *Dobozi* István, *Pap* Miklós és *Pósalaki* János. A latin nyelvet is beszélő angol föur élénken érdeklődött a városi és vallási dolgok iránt. Harmadnapon pedig a tiszteletes prédikátor és professzor urak az egész diáksággal kikisérték a városból, a főbiró pedig 80 lovast küldött vele B.-Ujvárosig, maga is néhány szekérrel jó darabig elkisérvén.

A lakosság egy bársony hüvelyü ezüstös-aranyos pallossal ajándékozta meg, amelyet igen kedvesen vett s mondotta, hogy a város emlékezetére meg fogja tartani". Kiki pedig azzal dicsekedik, amit legtöbbre tart s bizonyára a város nem is vallott szégyent azzal, hogy ezenkivül még két átalag tokaji asszuval is kedveskedett. A lord azzal viszonozta a kedveskedést, hogy három debreceni diákot (*Pátai* Sándort, *Tatai* Mihályt és *Budai* Mihályt) magával vitt a külföldi akadémiákra tanittatás végett.

A jegyzőkönyv felsorolja a lord kiséretét is. A hosszu utra indult követ egész mozgó udvartartást hozott magával, amilyet ma még uralkodók sem igen szoktak magukkal vinni. Dehát az akkori utazás hosszadalmassága és veszélyes volta kivánatossá tette, hogy a kiséretből minden kiteljen. Kiséretében volt elsősorban is *Guldentreg* gróf, lord *Monteget*, a lord testvére és *Perte* grójnő a családjával, aki valószinüleg a biztonság okából csatlakozott a kisérethez. Találunk ebben a kiséretben prédikátort, orvost, két udvarmestert, egyik a lordé, másik a testvéréé, kincstárost, titkárt, istállómestert, felcsert, kápolnafelügyelőt, festőt, órást, főpohárnokot, két alpohárnokot és két segédpohárnokot, két fő- és két segédszakácsot, 3 szekerest, 3 lovászmestert, 15 lovászt, 6 hajdut, 12 testőrt, 2 vizhordót, kocsisokat, lovas, ökrös és öszvéres szekerek inspectoraít és 7 szolgát. Körülbelül 80—100 főre megy.

Hogy mely napokat töltött a városban ez a bizonyára ritka látványosságot keltő udvartartás, tisztázatlan, de abból, hogy a feljegyzés junius 14-éről van keltezve, következtethető, hogy kb. junius 8—14-e között valamely 2 napot.

Dr. Szabó István.

Fóti dal

(Alkalmi vers a zürichi valuta-szüret alkalmából.)

Lefelé megy a korona,
Jól teszi,
Tőle senki e jogát el
Nem veszi.
A sok börzét égesse meg
A pokol,
Ne maradjon a magasban
A szokol.

Testet éleszt és táplál a
Valuta,
De ami a schiebert üti
A guta.
Legyen az ő boldogsága
Alapos,
Lapitsa meg örömében
A lapos.

Nemsokára húszezer lesz
A Rima,
Kalapunkon zsiros lett a
Karima.
Rongyos ruhát hordanak a
Gyerekek.
Hol van az ing, mely dicső volt
És remek?

Elfogyott már a türelmünk,
A pici,
Rettentően felsaökött a
Nasici.
Maguk járnak a piacra
A mamák,
Kosztpénz nélkül mit érnek a
Panamák?

Kiabál a tőzsdeügynök:
Lájt vegyél,
Ahol csak tudsz, a magyarnak
Kárt tegyél.
Nemzetmentő munka elől
Fut a rest.
Ezalatt meg fölfelé megy
Bukarest.

Zsidólányon térdig ér a
Krinolin,
Szerez ujat neki majd a
Kinoin.
Mütrágyáért folyik náluk
A csata:
Kémiával foglalkozik
A tata.

Rósenfeld úr jobb költő az
Adynál,
Teheti, mert magasan áll
A dinár.
Szól a schieber, hogy a fene
Egye meg:
Készülődnek a bajtársi
Elemek,

Hogyha látják az ébredő
Sereget,
Ugy keresi óhajtásuk
Az eget.
Ébredőkhöz jönnek már az
Avizák,
Többet érnek ezek, mint a
Devizák,

Magnesitnek árfolyama
Sikeres,
Rajta többet egy nap alatt
Ki keres?
Zsidó tánctól recseg fent a
Pódium,
Dinom-dánom, tüzijáték,
Spódium.

Zsidót szeret Napoleon
Aranya,
Nyelné el a felszabadult
Baranya.
Schlézingernél forgolódik
A szokol.
Tisztviselő az életről
Leszokol.

A legelső üzlet mostan
A dollár,
Érte minden zsidó
Készen áll.
A dollár most négyezer és
Hetvenöt,
Lesz még abbul nemsokára
Huszonöt.

Lefelé megy a korona,
Ép ezér,
Fogjunk össze, mint egykor a
Hét vezér.
Schieberek közt suhogjon a
Karikás:
Egyszeriben készen lesz a
Paritás.

Ganz papánk a rémületben
Elterül,
Minden ügynök egy vonatra
Felkerül.
Bácsúképen nekrológot
Tart a szánk:
Megfizetjük, mind mivel csak
Tartozánk.

LISZT NÁNDOR.

Csanak József K. Rt.
FÜSZER ÉS CSEMEGEKERESKEDÉS
Husvéti ujdonságai:
Nyulak, tojások, dessertek, humár, caviár, tonhal, pisztráng, francia szardiniák, bismarck hering stb.
Piac-utca 51.
Alapitva: 1828.
Telefon 70.

ASZAKÉRTŐ BIZTONSÁGÁVAL VÁSÁROLHAT MINDENKI
Kardos Lászlónál
Debreczen, Kossuth-utcza 9.
Alapitva 1831. évben.
Menyasszony- és völegénykelengyék. Mindenemü vásznak, damasztok. Női, férfi és gyermek fehérneműek. Jó minőség. Szabott árak. Dus választék.

Mielőtt vásárolna nézze meg Piac 67.
a Hajduságí férfi és fiuruha áruház kirakatjait. Vármegyeház kapujával szemben

Feltámadásunk utjai

Irta dr Schandl Károly,

nemzetgyülési képviselő, földmivelésügyi államtitkár.

Pénzünk ujabb leromlásával a közvéleményben a legjobbak lelkében is aggodalom támadt, milyen lesz gazdasagi jövőnk és mikor ér véget az ország kálváriája. A korona legutóbbi esése nem természetes folyamat következménye, hanem spekulációé. Ezt a tünetet ki kell kapcsolnunk, amikor gazdasági jövőnkről beszélünk. Magyarország mostani határai között kétségtelenül megfosztottan áll életforrásainak javától, de az a kérdés, meg birunk-e élni addig, amig Európában a helyzetet a hatalmak ujra rendezik. Ez a rendezés szükségszerüleg visszaadja Magyarországnak azokat a feltételeket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy Középeurópában ujból támaszra és alapja legyen a népek és nemzetek egyensulyának.

Agrárország jóléte csak a mezőgazdaságra alapitható. A magyar mezőgazdaság ujraépitése szükséges ahoz, hogy a háboru és forradalmak után ismét elfoglalja helyét nemzeti létfenntartásában. Ez a célja gazdasági politikánknak. El kell háritani az akadályokat, melyek ennek utjában állanak. A legsulyosabb nehézség kétségtelenül a hitelkérdés, amelyet meg kell oldani. A termelési hitel válságát a börzei spekuláció és ennek keretében a hetipénzjárvány okozza, amely azonban nem különleges magyar tünet, hanem mint általában a gazdasági és pénzügyi bajok, Európának betegsége. A Jegyintézetnek meg kell találuia a módját, hogy a pénzintézetek valóban termelésre forditsák azokat a nagy összegeket, amelyeket termelési hitel cimén kapnak. Ha ezt az ellenőrzést a legutolsó stációig elvégzik, már a nehézség legnagyobb részét kiküszöböljük. Az kétségtelen, hogy agrárhitelnek lennie kell és a legvégső eszközöktől sem szabad visszariadni, hogy az a mezőgazdaság rendelkezésére álljon.

A termelés fokozására gazdasági politikánk tervbe vette a vetőmag kicserélését országszerte. Több száz vagon nemesitett gabonavetőmag és burgonyavetőmag került máris a gazdák kezére ennek az akciónak révén. Néhány esztendőn belül a magyar termésátlagok előnyösen fogják igazolni, mennyire szükség volt már az elkorcsosodott vetőmagvak kicserélésére. Csak burgonyából, amely egyik fő népélelmezési cikk, hatalmas többletet tudunk elérni a mostani 28 millió métermázsás terméssel szemben, ha befejeződik a vetőmagvak kicserélése országszerte.

A mezőgazdasági termelést és állattenyésztést ujra kell szervezni az egész vonalon. Állattenyésztésünk minőségileg magán hordja a háboru és megszállás sulyos bélyegeit és ezeket eltávolitani tisztán kormányzati és fenyitő intézkedésekkel nem lehet. Az állattenyésztés és tejgazdaság autonom megszervezésével, egy nagyarányu tejszövetkezeti hálózat megteremtésével melynél a dániai mesterek közreműködését máris biztositottuk — néhány év alatt nagynrányu fejlődést tudunk biztositani. Ezért alakult meg az országos magyar tejszövetkezeti központ a dán érdekeltségek bevonásával.

A földreform végrehajtására szükség van, mert a termeléshez szükséges nyugalmat csak ugy érjük el, ha a reform végrehajtásán mielőbb keresztül esünk. Maga a reform korántsem fenyeget a termés csökkenésében azzal a veszedelemmel, amit neki egyes érdekeltek tulajdonitanak. Kisebb gazdaságok alakulása bizonyos tekintetben járhat hátránnyal, de a szociális szemponton felül, más gazdasági tekintetekből, sok előnye van. Kétségtelen, hogy az elsőfoku gazdasági szakoktatásnak nagy szerepe lesz a földreform végrehajtásával egyidejüleg s azután a mezőgazdaság előbbrevitelében s épen ezért foglalkozunk a szakoktatás alapos reformjával, amely mintagazdaságok százainak, esetleg ezreinek rendszerével kölcsönöz uj lendületet sok termelési ágnak.

Tisztában kell lenni természetesen azzal is, hogy minél szabadabb az ut a termelés előtt, minél kevesebb ut van elzárva az értékesités elől, annál nagyobb erővel lendül fel maga a termelés. A régi előitéletekről le kell tehát mondani és ha azt akarjuk, hogy a mezőgazdaság termeljen többet, hogy legyen bennt is több kenyér és több hus, de legyen több felesleg is, amiért a külföld aranyat ad, — akkor a vámpolitikában le kell venni a bilincseket a mezőgazdaságról és egyenlő elbánásban kell részesiteni az iparral. Ha az időjárás is megfelelő lesz, mezőgazdaságunk kiheveri a bajokat és az emlitett utakon megerősödve áll az ország felépitésének szolgálatára.

Feltámadásunk utjait arra kell keresnünk, ahol az ország főéletforrását, a mezőgazdaságot leglobban megbecsülik. A pénz nem lehet különb hatalom, hanem csak eszköze a termelésnek és gazdasági jövőnk követeli, hogy mielőbb helyreálljon az egészséges egyensuly, amelyet a pénz hatalmának elfajulása az utóbbi időben határozottan szétrombolt. De ne feledjük el azt sem, hogy minden termeléshez és gazdasági megerősödéshez feltétlenül rendre és fegyelemre van szükség. Katasztrófába az vinné a nemzetet, ha azokra hallgatva, akik már egyszer felforditották az országot és voltakép okozták a mai nagy drágaságot és válságot, ujra elveszitené lelki erejét és megmaradt értékeinek lerombolásához fogna.

Nem elég itt, ha a központi kormányzat vasszigorral tartja az ország gyeplőjét, hanem a vaskezü kormány mellett — amely könyörtelenül kényszeriti a nemzeti érdekek szolgálatára a gazdasági élet minden tényezőjét és fojtja el az országrontó törekvéseket —, van egy erős és vasfegyelmü társadalom is, amely acélphalanxként áll a nemzetépitő hatalom mögött, miközben talán a szomszédokban a bomlási tünet mutatkozik. A nemzetnek, amely annyi szenvedésen ment keresztül, nincs oka kétségbeesésre, mert minden jel arra vall, hogy az utolsó stációhoz jutottunk és a hatalmasabb nemzetek megértésén keresztül Golgotánk után elkövetkezik a feltámadas, amikor a magyar nemzet igazsága diadalt arat.

Marosvásárhelyen oláh nyelvből vizsgáztatják a magyarokat

Dandea primár elcsapott két magyar tisztviselőt

(*A Hajdufőld kolozsvári tudósitójától.*) A Rumulus és Remus szellemén gyökerező oláh kultura legutóbb Marosvásárhelyen éreztette fölényes hatását. Itt *Dandea* Emil polgármester képviselő ezt a fölényt szerdán reggel amint beballagott a hivatalába, az uton azon tünődött, milyen meglepetést szerezhetne a még állásukban hagyott magyar tisztviselők számára. Mindjárt ki is eszelhetett valamit, mert már korán délelőtt magához hivta *Oreskovics* Jenőt és *Pokorni* Ferencet, a városi köztisztasági hivatal két tisztviselőjét, akiknek köszönését emigyen fogadta:

— *Ha az urak az állam szolgálatában akarnak maradni, tökéletesen birniok kell az állam nyelvét. Most le fogom vizsgáztatni az urakat a román nyelvből.*

Azzal a két hivatalnok elé tett két fakult irásu aktát. Az akta egy miniszteri felterjesztés volt — még a régi időkből felejtődött itt, meg is sárgult a papirja alaposan, mintha nem számitott volna arra, hogy ilyen célra fogják még felhasználni. Szóval ezt az aktát rövid terminus alatt le kellett forditania a két tisztviselőnek. Ezek hozzá sem fogtak a munkához.

— Ez roppant nehéz nyelvezetben van megszerkesztve polgármester ur. Kérnénk szépen adna hozzá egy szótárt.

Dandea: Szótár nincs! Ha itt akarnak maradni az urak, tudni kell románul szótár nélkül is.

Oreskovics erre kijelentette, hogy ő rendelkezik a hivatalos életben megkivánt oláh nyelvtudással, érti az ügyiratokat és ha szüksége van rá, beszéli is az állam nyelvét, de nem lehet kivánni sem tőle, sem kartársától, hogy ezt a merőben absztrakt stilusban megfogalmazott felterjesztést kisegitő szótár nélkül egy idegen nyelvre forditsa le.

Dandea felpattant:

— *Vegyék tudomásul az urak, hogy jelen pillanattól fogva megszüntek a város kötelékébe tartozni.*

Oreskovics és Pokorni erre elsápadtak. Mentegetődzni próbáltak. Oreskovics még egyszer kijelentette, hogy érti az oláh nyelvet és neki a kenyerét jelenti az, hogy továbbra is a városnál maradhasson.

Nem volt apelláta. Mindössze abba ment bele *Dandea* Emil primár, hogy április elsejéig a helyükön végezhessék munkájukat.

— Ezt is csak azért teszem meg, mivel nagy gond nekem egyik napról a másikra az elbocsátandó nyolcvan tisztviselő utódjáról kellőleg gondoskodni.

— *Vegyék tudomásul azt is, hogy ilyen szinmagyar városban, mint Marosvásárhely, a hivatalnokoknak perfekt ismerni kell a román nyelvet.* Más volna a helyzet egy olyan városban, ahol a lakosság különböző nemzetiségekre oszlik.

Minden kétséget kizár, hogy a jeles primár is ama havasi farkas emlőjéből szivta magába az oláh kulturát biztositó anyatejet.

Kuruc bujdosó husvéti köszöntője

Szabad megöntözni
A Ház szép virágát,
Hajnal harmatával
Fehér melle táját,
Hajnal harmatával,
Erdők friss szagával
Termete nádszálként
Ringó rózsafáját.

Bujdosó utamban
Bujva árkon-berken,
Zöld erdő harmatát
Összegyüjtögettem,
Zöld erdő harmatát,
Virágok illatát
Im, néked, elhoztam
Mátkapárom, lelkem.

Hozzávegyült könnyem
Izét ne érezzed,
Vidám kacagással
Teljék meg a leiked,
Vidám kacagással
Kertek illatával . . .
S örömkönnye legyen
Ma csak szép szemednek.

Ne lásd meg a bánat
Könnyeit szemében,
Multunk bus emléke
Ne kisértsen bennem,
Multunk bus emléke,
Sürüsétt éjje . . .
Költözzék szivedbe
Isten békessége.

Hogy holnap tovább hajt
Már a sorsom innen
Ne éljen ma bánat
Azért szemeidben
Ne éljen ma bánat
Békéjén e háznak
Szegények szándékát
Birja Boldog Isten.

Vidámság, békesség
Töltse be a házat,
Viritson, viditson
Szine száz virágnak,
Viritson, viditson . . .
Kit se szomoritson
Hangja siró-rivó
Hegedő szavának.

Szabad megöntözni
A Ház szép virágát,
Hajnal harmatával
Fehér melle táját,
Hajnal harmatával,
Erdők friss szagával,
Termete nádszálként
Ringó rózsafáját.

Palasovszky Béla.

FOG- MÜTEREM Budapestről.
huzás, tömés és műfogak
VÁRY JÁNOS fogmüterme
Darabos-utca 18.
Kezdődik az Egyháztérről.)

FEST, MOS,
tisztit, mindennemü ruhákat kifogástalanul, gyász- vagy expresz-ruhákat 24 óra alat készit
Hungária gőzmosó ruhafestő és vegytisztitó vállalat, Debrecen, Péterfia 4.
Tulajdonos Libándy Andor

Férfi és női kalapok átalakitását
gyorsan és szakszerüen eszközölnek
M. Nagy Mihály
kalaposnál,
Péterfia-u. 8.
Kész áruban nagy raktár. Női szalma formákban nagy választék.

Ha szép, jó és olcsó cipőben akar járni,
okvetlen keresse fel
Kovács Vilmos cipőraktárát
Mérték után is a legizlésesebb kivitelben a legolcsóbb árban készit mindenféle cipőket. Részletekben is fizethető. Iparkamara épület. Törvényszékkel szemben.

Közvetlen gazdasági hirszolgálat a gazdatársadalom számára

A liberális körök érthető ellenszenvvel tárgyalják azt a reform törekvést, amely arra irányul, hogy a falu, illetve a gazdatársadalom gazdasági hirszolgálat tekinteteben egyenlő elbánásban részesüljön a főváros gazdasági köreivel. A kereskedelemügyi miniszter ugyanis engedélyt adott a Magyar Távirati Irodának arra, hogy a gazdatársadalmat érdeklő hireket — tehát a budapesti terménytőzsde, a közvágóhidi husvásár, a sertésvásár, vágómarhavásár, takarmányvásár, lóvásár, valamint a hüvelyesekben és vetőmagvakban történt forgalom árait — naponta közvetitse távirati uton minden olyan faluba, ahol előfizető van.

E hirszolgálattal tehát abba a helyzetbe jut a gazdatársadalom, hogy naponta négy öt óra tájban táviratilag értesül az árakról.

Nem fordulhat elő többé az az eset, hogy lelkiismeretlen ügynökök félrevezetve a gazdálkodókat, olyan árakon vásárolják össze terményeiket és állataikat, illetve olyan áron hozzák azok nyakába a vetőmagvakat és esetleg a takarmányt, amilyen áron akarják.

Az előfizetési feltételeket oly jutányosan szabta meg a kereskedelmi miniszterium, hogy erre a szolgálatra jóformán minden gazdálkodó előfizethet, amennyiben az előfizetési összeg egy hónapra csak 3000 korona. Előfizethetnek természetesen a különböző egyesületek, gazdakörök, szövetkezetek stb.

Érthető ezek után, ha a liberális érdekeltségek felszisszennek az ujitás hallattára, hiszen abban érdekeik és üzleteik veszélyeztetését látják, amennyiben

a gazdatársadalom a pontos hirek birtokában már nem lesz oly védtelenül kiszolgáltatva az üzleti manipulációknak,

mint eddig.

Igyekeznek is tőlük tethetőleg ellenszenvessé tenni az egész tervet és egyik főérvük az, hogy a falu népének ilyen módon történő tájékoztatása árdrágitást fog előidézni, amennyiben a gazdálkodó nem lesz hajlandó terményeit olcsóbban eladni, mint amennyit a naponta megérkező távirat mutat. Ezzel azonban csak egy ellenérvet hozunk fel. A gazda a mult aratáskor 7—8—9000 koronás áron adta el gabonáját. A gabona azután átment a közvetitő kereskedelem kezére és mamár 18—20,000 korona körül jár az ára. Ebből tehát az következik, hogy

nem a gazda drágitotta meg a gabonát, hanem a közvetitő kereskedelem.

Ami pedig azt az aggodalmat illeti, hogy a gazda nem lesz hajlandó olcsóbban adni terményeit, mint amilyen áron a budapesti tőzsde jegyzi azokat, csak azt feleljük, hogy a gazdák nagyon jól tudják, hogy a budapesti tőzsde árfolyamaiban benne foglaltatik a szállitási dij és a kockázati árkülönbözet, nagyon jól tudják tehát azt is, hogy termékeiket a tőzsde-árfolyamánál valamivel olcsóbban tudják csak eladni, minthogy a gabonaforgalom rendszerint ab-eladó történik. Ugyanez áll az állatvásárokra nézve is Ezzel szemben azonban igen nagy előnyt jelent az a tény, hogy ez az ujitás, melyben

az eddig elhanyagolt magyar agrárérdek hathatós és örvendetes támogatását látjuk,

ki fogja küszöbölni az ugynevezett lánckereskedelmet és ilyen formán éppen azt fogja előidézni, hogy egy lépéssel ismét közelébb jutunk a gazdasági konszolidációhoz. Bizonyosok vagyunk abban, hogy a magyar gazdák megértik ennek az ujitásnak az óriási horderejét s örömmel fogadják azt a támogatast, melyet ez a szolgálat nekik nyujt.

NÉGY ÓRÁIG A SARKI RENDŐR HÁTA MEGETT

ELADOM A SZÜRKÉT, EL A FEKETÉT... — BALOG ROSTÁS LAJOS BECSIPETT — FALUSI KOFA, MINT PADLÁSBETÖRŐ

Amióta beköszöntött a tavasz és verőfényes, üditő, testet-lelket felfrissitő napsugár árad széjjel a debreceni poros utcákon, amióta melegebb már az éjszaka is és nem esik a hó, eső, nem tombol a szélvihar, azóta mégis könnyebb dolga van a sarki rendőrnek, aki négy óra hosszat áll ott a szabadban s vigyáz a békés polgárok élet és vagyonbiztonságára, harcol a bünnel, a mindenre elszánt bünösökkel, becsülettel, kötelességtudóan, vigyáz a közlekedésre, eligazitja ennek is annak is ügyes-bajos dolgát. Az az egyszerü 572-es, vagy 318-as számu közrendőr, akit esetleg Kis IV. Jánosnak vagy Tóth II. Péternek hivnak és ott áll a szabadban négy óra hosszat, mert — rendnek muszáj lenni.

Nem könnyü . . .

Látszólag nem olyan hosszu idő az a négy óra, hiszen sokan a korzón hosszabb ideig ácsorognak, mások egész délelőtt képesek várakozni hogy megláthassák azt a bizonyos szőke, barna kislányt, vagy találkozhassanak avval a fiatalemberrel. De négy óráig a poszton állani, ahol sem olvasni, beszélgetni, dohányozni nem szabad, — felelősségteljesen, sőt néha életveszedelem között figyelni órák hosszat — esőben, fagyban nem könnyü dolog. Csak azt tudja és értékeli kellőképen, aki maga is végigpróbálta legalább egyszer az őrtállást, mint valamelyik este éjjeli 12 óra és hajnali 4 óra között jómagam is, — igaz, hogy csak a rendőr háta megett . . .

Kezdődik már . . .

A posztolás unalmasan kezdődött, a Péterfia-utca meglehetősen csendes volt. Eleinte csak elszórakoztatott az Egyetem kávéház cigányprimásainak andalitó muzsikája, majd a *Két macska* egyik duhaj törzsvendége szerzett kellemesen derüs perceket, aki mindenáron azt akarta huzatni a cigánnyal, hogy — *Eladom a szürkét, meg a feketét.*

A többieknek azonban ez sehogysem tetszett s már-már tetlegességig fajult volna a dolog, mikor tekintélyünk teljes sulyával megjelentünk. Nem szólt a rendőr semmit, csak bekukkantott az ajtón s mégis pillanat alatt helyreállott a rend és a békesség. Az előbb még dühös ellenfelek együtt dudolgatták keményen, tüzesen:

Nincsen pénzem de majd lesz,
Hogyha Debreczenben vásár lesz.
Eladom a szürkét, meg a feketét,
Ölelem a barna menyecskét . . .

A padlástolvajok nyomában

Két óra felé jár az idő, kezd hüvösebb lenni. Öreg, bekötött fejü néni jön, nagy batyu a hátán, kosár a kezében, a kosár fehér kendővel letakarva. Fiatal gyerek kiséri.

Gyors gondolatok kavarognak a fejemben. Eszembe jutnak a nagybetüs, kiabáló ujság cikke: „Ujabb padlás betörés“ intő szavak: „vigyázzon a közönség is“ . . . mindenki gyanus, aki este nagy csomagot cipel“ . . .

A fehér kendővel letakart kosár: Kétségtelen, az egyik padlásbetörő áll előttünk, vagy legalább is a büntársa. Valószinüleg most jönnek munkából, a zsákmánnyal. Milyen szenzáció lesz, ha elfogjuk őket. . .

Felfedezésemet gyorsan közlöm a rendőrrel is Oly meggyőzően adom elő, hogy a rendőr rögtön a cselekvés létére lép'

— Állj — hangzik zordonan— igazolja magát'

Az öreg néni csóválja a fejét, majd szemrehányóan megszólal:

— Ejnye — ejnye — hát nem ismer meg. Én vagyok a piaci kofa Sámsonból. Most jövök gyalog, hoztam egy kis élelmet, tojást, tejet a debreceni népnek . . .

A rendőr gunyosan mosolyog rám:

— Csakugyan, a padlásbetöből kofa lesz . . .

A becsipett muzsikus cigány

Rost s Balog Lajcsi becsipett. Ott muzsikált valahol a marhavásártér közelében az egyik korcsmában és szomjas lehetett a banda, mert Rostás Balog Lajcsi becsipett. Duhajkodott egy kicsit, amint a nóta megrendelőktől tanulta, sehogysem állott lábán. Két rendőr is alig birta támogatni, pedig még a hegedüt is nekik kellett hozni. És inkább a Lajcsinak essen valami baja, mint a hegedünek, mert hogy drága a száraz fa.

A rendőrök eredeti módszert követnek a részeg ember bekisérésénél. Mindegyik rendőr a saját körzete határáig kiséri el, ott sipol, ha nincs épen ott a másik rendőr, és átadja a szomszéd körzet rendőrének s az ismét a szomszédjának. Ezáltal egyik rendőr sem hagyja ott a körzetét és Rostás Balog Lajcsi még is megérkezik a központi ügyeletre, ahol kialudhatja a mámorát. A hegedü is épen, sértetlenül beérkezett, *csak a pipa, a makra pipa tört el utközben.* Rostás Balog Lajcsi duhaj jókedvében földhözvágta. A hegedüt is szerette volna, de azt nem engedték. Mivel muzsikálna holnap?...

Mari locsolódni akar

Három óra. Nemsokára letelik az időnk. Két iparosküsejü fiatalember jön, közbül a Mari, a csinos szobacica. A legények erősen csapják a szelet.

A Marinak tetszik a dolog, nagyokat kacag. Moziban voltak, valami izgalmas detektivfilmet adhattak, mert erről folyik a vita. Azonban a két legény — féltékenyek lehettek egymásra, — ellenkező véleményen van. mert Mari ide, Mari oda, de összekaptak. A két legény kiabál káromkodik, a Mari sikolt, mikor megjelentünk mi. A harcnak vége lett, a legények — az egyik festősegéd, a másik malommunkás volt — leigazoltattak. Mari békiteni kezdte őket:

— *Na majd eljönnek hozzám locsolni* s nem lesz semmi! Majd felénk fordult hamisan:

— *A biztos ur is eljöhet locsolni. El bizony . . .*

Négy óra. Messziről csizmák kopogása hallatszik, megérkezik a felváltó rendőrőrszem. Feszes tisztelgés.

— *A szolgdlatot dtadom* — mondja az én emberem.

— A szolgálatot átveszem — feleli a másik rendőr.

Feszes tisztelgés, majd elválnak. Az egyik jobbra megy, a másik balra Messziről a Mari kacagása hallatszik. A husvéti locsolódáson mulatnak. . . .

Tamássy László.

Eladó
2.5 HP, 8 HP benzin és szivógáz motor, szecskavagó, különböző gépalkatrészek. Elvállal mindennemü esztergamunkát, hengerfurást, motor és gazdasági gépjavitást, bárhol vidékre is.
Pataky Jozsef
auto, motor és gépjavitó mühelye.
Debreczen, Erzsébet-utcza 22.

Uj cipő mühely!
Varga-utca 11.
hol a legkényesebb izléseket kielégitve dolgozom. Kérem a rendelő közönség szives pártfogását.
SZIREK FERENCZ
uri és női cipész.

Uri asszonyok, kik még nem tudják, siessenek megyőződni róla, hogy **Szilágyi** kézimunka üzletében Széchenyi-u. 1. alatt a leg zebb gyapjufonalat és mindenféle kézimunka anyagot legjutányosabban lehet vásárolni

Női és férfi kalapátalakitások legszebben készülnek Széll Gergely-nél
Piacz-utca 63. Telefon 11—11.

Mezőgazdasági gépek és eszközök. **Legujabb amerikai tárcsás boronák,**
Schember-féle mérlegek. Mezei és iparvasutak és alkatrészek, müszaki cikkek legolcsóbban beszerezhetők
a Debreceni Mezőgazdasági Gépgyár rt. városi raktaraban
Debrecen, Ispotály-utcza 1. (Nagyállomással szemben.)

Szőllőpermetezők és alkatrészek, venyigeollók és kerti szerszamok
Bészler és Dávid vaskereskedésben a Kossuth szobor mellett Tulajdonos: DÁVID JAKAB.

Mosassa vasaltassa gallér és kézelőit Wacha Róbert gyári vállalatánál Simonffy-u. 55.

Szerelem csodája

Arcuk az életet fintorgón csak gyalázza,
panaszuk a tavaszt kudarccá aljasitja,
tőzsdei ügy nekik a föld zsendült kalásza
s hivatal gondja jár kisérni álmaikba.

Cirkusz-bohócok ők, kik nem birnak kibujni
a guzsból, mit maguk hurkoltatnak
kezükre,
vezeklők, kiken az ostortól már egy ujjnyi
ép sincs: — bár nem hiszik, hogy kinuknak
tesz üdve.

Mi pedig: Te meg én, királyokként
vonulunk,
az utakon s azok emlékek sorfalával
fogadnak — s mikor az erdőn nap-csókra-
gyulunk,
fölharsog a vadon kalandjaink dalával.

Meghitt barátaink a csillagok s a menny-ég
szelid holdasszonya sietve szó a mélyben,
ajándékul reánk burkolni fény-köpenyét,
ha majd bolyongani méltóztatunk az éjben.

Palástja ugy takar, hogy mögé sanda,
csempész
kiváncsisága nem hat kárhozott szemeknek;
csak a föld lát, a föld, ki nia tunk
kereng — és
láthatatlan sora a testvér isteneknek.

JUHÁSZ GÉZA.

Székely Ferenc munkásságának emlékéért

Nehány hét mult el azóta csak, hogy a debreceni társadalom kiváló székely vezetőtagja, ótordai *Székely* Ferenc kidőlt az élők sorából, s elmulta máris fájdalmas ürként fáj minden debreceni menekült székely-magyar szivében. Az örök agilis épitő, munkálkodó férfiu, minden nyomorultnak apai szivü istápolója, minden nemes eszme lelkes fölkarolója távozott el vele az élők sorából s ma annál fájóbb tiszteletben álló alakjára gondolni, mert amint az idő mulik, halványodik ezerféle, de mindig ilyen kertelés nélkül végzett munkásságának emléke is.

Székely Ferenc emlékezetének pedig a maga minden vonatkozásában a nagy nyilvánosság elé kell kerülnie, példaadó, utmutató életmunkásságának közismertté kell lennie a legszélesebb magyar körök előtt.

Ótordai *Székely* Ferenc müszaki főtanácsos érdemekben gazdag, régi székely fejedelmi család sarja volt, leszármazottja *Székely* Mózes erdélyi fejedelemnek. E fejedelem rövid uralkodása alatt a megtépett országra egy pillanatnyi időre felcsillant a szabadság hajnala. Sajnos 1603-ban hősi halált halt e vitéz és nagy eszü fejedelem, ki ha életben marad vala, fényes talentumával talán a két ország arany korszakát épitette volna ki, a szolgaság és nyomor helyén.

E fejedelem egyik leszármazottja volt *Székely* Sándor tanár is, kinek klasszikus müve a székelyek honfoglalásáról 1823-ban, tehát most száz éve, hogy megjelent a »Székelyek Erdélyben« cim alatt, három énekben. Ez a hősköltemény adta az ösztönzést *Vörösmarty* Mihálynak a »Zalán futása« megirásához.

Székely Ferenc a fejedelemnek, s a költőnek leszármazottja. Székely Ferenc munkakörében mélyen szántott. Mint állami mérnök müszaki munkái mellett *összeirta az ország határ- és dülő neveivel kapcsolatos történelmi vonatkozásokat, a honfoglalás idejétől levezetve.* E munkáján 30 éven át lankadatlan buzgalommal dolgozott s részleteket adott közre napilapokban és folyóiratokban is. Sajnos, e müvének kézirata szerencsétlenség következtében *megsemmisült.*

Emellett szociális irányban is csodás eredményekkel és nagy energiával dolgozott. Csupán Debrecenben, hol 20 éven át lakott, 3—400 *székely fiut helyezett el iparra,* kik különben kivándoroltak volna. Igy azonban hasznos és oszlopos polgárai a kálvinista Rómának. Buzgó tagjai az elhunyt által szervezett „Debreceni Székely Társaságnak" melynek tiszteletbeli elnöke volt.

Az elhunyt sokoldalu tevékenységének megörökitésére most mozgalmat inditott az *OTEME Renesansz-szövetsége* elnöki osztálya, a székely katona: báró *Balás* György táborszernagy vezetése alatt. Az egyesület elhatározta, hogy mindent megtesz arra nézve, hogy Székely Ferenc nagy műve, bár a sajtóban itt-ott megjelent töredékek nyomán akkép, mint a „Kievi csata" összeállittassék és kiadassék.

Közös munkára sajtó utján felhivja a figyelmét a kormánynak, az egyetemi ifjuság testületeinek, Debrecen városának, mely nagyon sokat köszönhet az elhunytnak, OMH-nak, hogy az összes menekültek s ezek összes testületei figyelmét hivja fel a jeles férfiu eredményekben gazdag életének tanulmányozására s nemes példája követésére.

A *Népies Irodalmi Társaságot* felkéri arra, hogy életrajzát megirva, népies füzetben közreadják. Felkéri a hatóságokat, testületeket, irodalmi köröket, vállalatokat s egyes hazafiakat, inditsanak egy nagyobb alapitványra gyüjtést, hogy *Székely Ferenc emléke* cimén alapitvány létesüljön *olyan magyar ifjak részére,* kikben tehetség van az elhunyt példája követésére.

A nagy világégés után, különösen szükség van arra, hogy összegyüjtsük és rendezzük a *Székely* Ferenc és hasonló nem hivalkodó munkás hazafiak által elkészitett épitési anyagot. Mutassuk meg, hogy nemzetünk *nem csupán temetni tud,* de van akaratereje, munkaszeretete, szivós kitartása Székely Ferenc és társai példáját követni.

A keresztyén erkölcsi, világnézeti elvek érvényesülésének intézményes biztositása*)

Mit értünk keresztyén világnézet, keresztyén erkölcsi elv alatt?

Törhetetlen hitet a személyes Istenben, abban a végtelen tökéletes szellemben, aki teremtette, fenntartja és igazgatja ezt az egész világot öröktől fogva, saját maga által megállapitott törvények szerint, aki teremtette az embert, saját halhatatlan lelkének egy részét adván belé, teremtette pedi azért, hogy folyton tökéletesedjék, hogy a nagy alkotójából kisugárzó szeretetet felfogja, embertársaira s az egész világra kiárassza és cselekvésével megbizonyitsa.

Az ember tehát lényegében szellem, aki Isten képmását hordozza, akinek feladata a jónak, szépnek és igaznak, egyszóval Isten országának már a földi életben megvalósitása.

Az ember ideálja Jézus Krisztus, Isten fia, akinek tanitását megérteni, példáját követni, belőle, mint erőforrásból táplálkozni s ő hozzá hasonló tökéletességre törekedni legszentebb kötelessége.

Krisztus tanitása a szeretetben, az életnek ebben az igazi — szinte egyetlen pozitiv — elemében csucsosodik ki. Szeretni Istent, szeretni embertársainkat, szeretni a világot, örömmel és lankadatlanul dolgozni a szép, jó és igaz eszményeinek megvalósitásáért, az Istenfiuságban testvérekké vált keresztyének lelki és testi jólétét munkálni, kilépni az önző énnek szük határai közül, megnagyobbitani az egyéniségünket, önző lényből másokért élő, mások boldogságát megvalósitani törekvő, morális lényekké válni, abban a meggyőződésben, hogy ezen az egy módon munkáljuk saját boldogságunkat is.

Küzdeni a bün, az igazságtalanság és szenvedélyek ellen, de belátni azt, hogy ez a küzdelem csak Isten segitségével lehetséges és érezni, hogy bár a véges léttel járó tökéletlenség folytán a rossz hajlandóságoktól sohasem szabadulhatnak meg, gyarlóságunkat teljesen le nem győzhetjük, de Istenben vetett bizodalmunk és hitünk emellett is megállhat, mert Isten az ő ellenségei közt is uralkodik.

Erős és bátor lélekkel szembenézni minden bajjal minden szenvedéssel, soha el nem csüggedni, sem egyéni, sem családi, sem nemzeti csapások miatt, meggyőződve lenni arról, hogy Isten — még mikor sujt is — javunkat akarja, de munkatársaiul hiv és vár örök tervének megvalósitásában. Lelkünk és testünk minden erejével résztvenni ebben az Istennel közös munkában s megdönthetetlen bizonyossággal hinni az egyéni és nemzeti feltámadásban s az örök életben.

Ez a világnézlet magával hozza a nagyra, a legnagyobbra hivatottságnak, az emberi méltóságnak érzetét, de egyszersmind boldog alázatossággal tölt el, azzal a nagyhatalmu lénnyel szemben, akinek kegyelmét életünk egész folyásában, sorsunk minden változandóságában léptennyomon tapasztaljuk; ez a világnézlet amig egyfelől képességeinknek megfelelő munkára késztet, folyton tevékenységre, haladásra serkent, másfelől elégedetté is tesz, mert a törekvés és munka jutalmát nem külső sikerekben, nem vagyonok felhalmozásában, nem embertársaink elismerésében, hanem a szivünk belsejében lakozó élő Isten helyeslő szavában találja. Ez a világnézet azt parancsolja, hogy békességben éljünk embertársainkkal, ha azok azonos világnézetüek, de harcot inditsunk ellenük s legyőzni igyekezzünk őket, ha azt a hitet, azokat az eszményeket, azokat az erkölcsi elveket támadják, melyeket mi magunkénak vallunk. Ez a harc nem is annyira a legyőzésre. mint a meggyőzésre s ezzel a mi világnézletünket, a mi erkölcsi elveinket vallók táborának növelésére kell hogy irányuljon.

A mi erkölcsi elvünk a cselekvő szeretet. Nemcsak szeretni, de segiteni is egymást, Kifejteni minden képességünket addig a határig, ameddig csak lehet, szellemi, anyagi és erkölcsi erőt gyüjteni, de csak azért, hogy azzal mások, a köz javára éljünk. A mi erkölcsi elvünk a *legtisztább altruizmus,* mely az egyéni erőt a köz javának szolgálatába állitja.

*) Részlet a *Magyar Fajvédelem* cimü munkából, amely most jelent meg a husvéti könyvpiacon az *Egyesült Keresztyén Liga kiadásában.*

Legelegánsabb zefiringek, kalapok nyakkendő különlegességek
ASZMANNÁL.

Mauthner-féle
világhirü konyhakerti és virágmagvak
óriási választékban
a legolcsóbban kaphatók
„Hangyá"-ban.

NŐI ÉS FÉRFI
KALAPOK
átformálása, javitása legizlésesebb kivitelben készülnek
KÓSA
KALAPOS
Kossuth-utca 3. sz.
Piac-utca 22—24. sz.
Telefon: 10-21. szám

FEHÉRTÓI TEMETKEZÉSI INTÉZETE
DEBRECZEN, DÉGENFELD-TÉR 4. SZÁM. TELEFON 11-85.
Végez temetéseket helyben és vidéken jutányos árban személyes felügyelet mellett. Exhumál es hullaszállitást vállal
Telefon nappal 11—85, éjjel 10—91. sz.

Vendéglő és szálloda átvétel!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy
e hó 20-án Hajduböszörményben az „Arany Sas" szállodát és vendéglőt átveszem és személyesen vezetem.
Mint a debreceni Törő vendéglő főpincérét 3 év óta ismer már nemcsak Hajduböszörmény és Debrecen, hanem az egész vármegye közönsége is. Minden törekv sem oda fog irányulni, hogy nagyvárosi szinvonalu ellátásban részesitsem vendégeimet. Elsőrendü kiszolgálásról, jó magyar konyháról és kitünő fajborokról gondoskodom. - Vendégszobaimban tisztaságot, kényelmet és figyelmes kiszolgálást fog találni az átutazó közönség.
Tisztelettel kérem a n. é. közönség szives támogatását.
Hajduböszörmény, 1923 március hó.
Vékony Lajos
tulajdonos.

Husvét sportja

Pesti levél

Minden vasárnapnak meg van a szenzációja. A szivós VAC megverte az UTE-t, az MTK pedig csak a biró jóvoltából tudta megszerezni a két pontot, mely valószinüleg a bajnokságot is jelenti, bár a jó ujpestiek erősen fogadják, hogy *„most kezdődik csak a java"*. Igazán különös állapot, hogy a magyar bajnokságot évek óta *biróí jóakarattal és diplomatikus csalafintaságokkal nyeri mindig ugyanaz a csapat: az MTK.* A jövőben még könnyebben fog boldogulni, mert az elnökségbe sikerült berugni az üzleti érzékéről és faji ravaszságáról hires *Fodor* Henriket, akit *Schvoy* Kálmán uj társelnök igen nehezen tud ellensulyozni, mert a zsidóság eme jellegzetes képviselője mögött hatalmas tábor és még hatalmasabb pénzösszegek állnak. Már pedig a mai „amatőr" helyzetben a pénz beszél, kutya ugat . . .

Orth György balesete nem sulyos.

A kiváló csatár két-három hónap mulva ismét elfoglalhatja helyét az MTK-ban, melyet most a közgyülésen fehérre mosott *Opata* boldogit. Érdemes külön is megemliteni ennek a játékosnak az ügyét. Mint ismeretes, *Opata* még az ősszel pofozkodott össze a VAC egyik hirességével. Sok huza-vona után a közgyülés elé került *a hátulról pofozkodó játékos* felebbezése. *Csányi* társelnök olyan ravaszul tette fel a kérdést szavazásra, hogy aki visszaakarta adni *Opata* játékjogát, annak nem-mel kellett felelni. A tanácstagok természetesen nem vették észre a turpisságot s egy kivételével *nem*-mel szavaztak. Az MTK tehát visszakapta *Opatát* akkor, amikor *Orthot* elvesztette. Felesleges itt minden további magyarázat. Egyébként a

fővárosi csapatok játékmódja igen sokat változott.

A latin országokba való kirándulások *uj stilust* honositottak meg: a rámenős, gyors mozgást, mely a magyar természettel is jobban összeegyeztethető. Különösen a kapu előtt feltünő a gólszerzés vágya. Kiméletlenül nekimennek a kapusnak, aki legtöbbször csak a labda kézzel való kidobásával tud a szorongató csatárgyürüből szabadulni. *Jó lesz, ha a vidéki csapatok is abba hagyják az eddigi „udvariaskodást"*, melyet semmiféle szabály sem követel a kapussal szemben.

Békében a husvéti ünnep volt a labdarugás nagy napja. Ilyenkor jöttek a külföldi legjobb csapatok, most pedig a *budapestiek mennek vidékre* — a rossz nyelvek szerint — jóllakni, ami nemcsak a husvéti kalácsra értendő, hanem a játékosokra is, mert a csapattal mindig ott van az intéző is, aki „anyag" után szimatol. Már pedig a keménykötésü vidéki fiuk igen nagy szolgálatot szoktak tenni a fővárosi együttesekben is . . .

A birkózó világverseny

minden este zsufolásig megtölti a Fővárosi Cirkuszt. Nyolc év után minden sportot szerető ember látni akarja a birkózás legnevesebb mestereinek küzdelmeit. Örömmel állapithatjuk meg, hogy *a magyar fiuk dicsőségesen képviselik szineinket.* Ha nincs is olyan tökéletes technikájuk, mint a svédeknek, erő dolgában messze fölöttük állnak s ennek megfelelőleg győznek is. Különösen négy világklasszis vonta magára a figyelmet. Dr *Varga* Béla világbajnokunkat nem kell bemutatni a közönségnek. Az ő nemes egyénisége ma már fogalom az egész világon. A mostani viadalon is percek alatt fektette kétvállra ellenfeleit, bár ebben az évben alig trenirozott, *Badovetzet* a debreceni közönség is jól ismeri. Ez az ölestermetü fiatal óriás máról-holnapra tette nevét naggyá, pedig még csak a kezdet kezdetén áll. Párisban — 1924-ben — még sokat fogunk hallani róla. A sorban a harmadik, de tudásban közvetlenül *Varga* után következik *Keresztes* Lajos. A közönség egycsapásra kedvencei közé fogadta ezt a sasszemü, acélizmu székely fiut, aki csodálatos szivóssággal, macskaügyességgel és leleményességgel győzi le percek alatt ellenfeleit. A szakértők benne látják a párisi olympiád világbajnokát. A legnagyobb elismerés illeti *Fehér* Istvánt is, akinek a legjobb svéd és német bajnokokkal szemben kellett megmutatni a magyar virtust. Derekasan küzdött s győzött is. *Radvány* világbajnokunk keze alatt rövidesen legyőzhetetlen lesz.

A svédek és németek munkája csalódást keltett.

Nem azok a félelmetes nagyságok, amilyeneknek a külföldi lapok feltüntetik őket. Jobbak a svéd és német birák „pontozásának" köszönhetik „világraszóló" győzelmeiket.

A vidéki birkózók közül csak a szolnoki *Verebélyi* tett ki magáért. A debreceni *Henzsel* szemmel láthatóan lámpalázzal küzdött, ennek köszönheti sikertelen szereplését.

W. Herbszt Géza.

—

Sportkörökben

a légtöbb szó most a Dél-Kelet kerületi válogatott mérkőzésről folyik s örömmel vették tudomásul, hogy a válogatott mérkőzés Debrecenben fog lefolyni a Diószegi-uti vasutaspályán. A keleti kerület válogatott csapatának rossz dolga volt az utóbbi időben: kikaptak Középmagyarországtól, ki Pécsett, ki az északi kerülettől, csupán egyszer értek el eldöntetlen eredményt Debrecenben Északkal szemben.

A válogatott csapat sikeres összeállitásán

töri most a fejét *Kády* Zsigmond kerületi kapitány. Alig van poszt, amelyre holtbizonyos jelölt volna; még talán Farkas kapus, Fried II., Albisy hátvédek, Sipos középső fedezet, Kalmár, Vampetich csatárok azok, akik legbiztosabban bent lesznek a válogatottban.

A jövő héten már triálmérkőzéseket rendez a kerületi kapitány s utána jön a válogatott mérkőzés, amelyet, ha törik, ha szakad, *de meg kell nyerni a keleti válogatottnak, mert már nagyon fakó a kerület sötétkék szine* . . .

A válogatott mérkőzés napján, április 15-én lesz a

mezei futóverseny bajnokság

is, amelyen erős, elkeseredett és izgalmas küzdelem várható. A csapatversenyben a favorit a DEAC, erős rivalisa lesz a MOVE, mig egyénileg Vizely Kálmánt (DEAC) tippelik elsőnek. Az atléták különben szorgalmas tréningbe fogtak s az idén sokkal elevenebb atletikai élet lesz a kerületben, mint tavaly volt.

A kerületi atletikai versenyt ez évben a kiváló bajnok gerelydobó, Bácsi Péter szükebb hazájában, Hajduböszörményben rendezik meg. A rendező egyesület agilitása már magában biztositja a sikert. Husvét után már

a tenniszezők is sorompóba állanak.

Szorgalmas munkáskezek dolgoznak a katonatiszti Lawn-tennisz Kör tenniszpályáin, s ha ilyen tempóban halad a munka, husvét után már vigan tenniszezhetnek az erdőn. A nyár derekára teljes rendben lesz már a DEAC uj sporttelepén a két hatalmas, verseny-tenniszpálya is a tenniszezők nagy örömére.

Footballbiró vizsgát

tart a kerület áprilisban és a müködő footballbirák minden igyekezete arra irányul, hogy *letétessék a biróvizsgát a football-pályák leghangosabb, mindenhez fennen értő és mindent gögösen kritizáló* „tapasztalt" tudós sportférfiaival és a sport álhirlapirókkal, akik oly könnyedén megállapitják: rossz biró volt ez, vagy amaz, nem ismeri fel az offsaidot. Abban reménykednek, hogy ha ezek a kákán is csomót keresö kritikusok leteszik a footballbirói vizsgát, mindjárt más szemmel nézik a footballbirók keserves munkáját s jobban értékelik hálátlan feladatukat — feltéve, hogy meg nem buknak előzőleg a vizsgán.

Megalakult a Postás Sport-Club is

Debrecenben és szorgalmasan trenirozoznak már a Vasutas-pályán. Közelesen megtartják bemutatkozómérkőzésüket; elsőnek a budapesti Postásokkal mérkőznek. A postások, ha csak lehetséges, be fognak illeszkedni az őszi bajnoki küzdelembe is.

Szorgalmas sportélet folyik Pallagon a Gazdasági Akadémia Sport-Egyesület kebelében.

A gazdászok különösen a gazdászbajnokságra készülnek

nagyban, ismét elsők akarnak lenni. A gazdászok igen jó anyaggal rendelkeznek, kiváló futóik, ugróik, sulydobóik vannak. A gazdász football bajnokságban természetesen játszani fog a DEAC kiváló *gazdász szárnya* is: a Held—Kalmár—Szlávik trió, kiegészitve a többi jó gazdász footballistákkal. Ha teljes erővel mennek át Keszthelyre, az elsőség nem is lesz elvitatható tőlük.

T.

Szenzációs ujitás a permetezők gyártásán!

Veréb István „Sugár" permetező gyártó Debrecen, Szappanos u. 10. szám, már 24 éve gyárt ott, több kiállitás és versenyen első dijakkal kitüntetett **„Sugár"** permetezőjét ismét lényegesen tökéletesitette és a f. évre **ujonnan szabadalmazva** hozza forgalomba. Veréb István **„Sugár"** permetező szivó szekrényét a fenékből **egy darabból sajtolja**, mely által bámulatosan egyszerübb, könnyebb és mégis tartósabb s olcsóbb mint bármely permetező.

Kapható: SESZTINA LAJOS vasnagykereskedésében és **VERÉB ISTVÁN** permetező gyártónál. Felelősség mellett.

Jól figyeljünk! Kostya János Mielőtt arany vagy ezüstnemü ajándékot vásárolnánk, el ne mulasszuk megtekinteni Debrecen legrégibb ékszerüzlete kirakatát, nagy raktárát és olcsó árait **Széchenyi-u. 1.**

Szirek András
uri és egyenruha szabó
Divatos angol szövetek raktára.
Szent Anna-utca 1. Telefon 509.

Szépség, hatalom, gazdaság!
Vénusz Kozmetikai intézetemben eltávolitok mindenféle arcbőrhibát, 10 nap alatt az arc ragyogó szépségü lesz. Szeplőt, májfoltot, pattanást, mitesszert, szemölcsöt, orr és kézvörösséget, eltávolitok hajszálakat, arc-, mell- és karról végleg. Arcmaszázs, mely rendkivül fiatalit, bérletben kapható.
Debrecen Széchenyi-u. 16

Husvéti illatszerek
legjobb minőségekben és különféle illatokban
Viszonteladásitók is beszerezhetik a
Dr Rex Drogueriában Debrecen. Városház épület.

Bécsi női kalapujdonságok
megérkeztek. — Átalakitások formálások és festések modelek után rövid idő alatt készülnek
Kohn Helén kalapszalonjában Piac utca 7. sz.

KONCZ kelmefestő gyára **Debrecen, Péterfia-utca 30 és Arany János-utca 10. szám.**
Gyász esetén festések 24 óra alatt készülnek.

Aranyat,
ezüstöt, drágaköveket a legmagasabb napi áron beváltok
KRÁMER, Simonffy 17.

Elsőrangu
Téglagyártmányok
a
Debreceni Gőztéglagyár
iparvágányán vagonba rakva.
Iroda: Kossuth-u. 34.

Kisiparosok Géplakatos Iparvállalata.
KÉSES-UTCA 85
Vállal esztergályos géplakatos munkát, gépek javitását, magánjárók átalakitását, malmok szerelését.
Malomalkatrészek, transmissio tengelyek, gyürüs kenésü csapágyak, szijkerekek, hitelesitett öntött vassulyok állandóan raktáron.
Nyersolajmotor 12 lóerős svéd gyártmány üzemképes állapotban eladó.

A MAC Debrecenben

A husvéti fotballprogramm

Ünnepe lesz Debrecen sportközönségének husvét alatt. A fővárosi elsőosztályu MAC, az amatőrszellem régi, törhetetlen harcosa, a tisztelt sportfelfogás lankadatlan hirdetője, és istápolója, a leguribb egyesület, amely kiváló játékosokkal rendelkezik és nem egy válogatottat adott és ad ma is a magyar reprezentativ csapatnak, a megszentelt hagyományokban gazdag griffmadaras, kék-sárga csapat jön le Debrecenbe teljes első csapatával, legerősebb felállításban, hogy az amatőr szellem a keresztyén sport debreceni hivatott képviselőjével, a DEAC-al és a DMTK-val mérkőzzék.

Debrecen közönsége osztatlan lelkesedéssel, megértő szeretettel fogadja az illusztris budapesti vendégeket s előreláthatólag olyan hatalmas tömeg fogja felkeresni az ünnepek alatt a Diószegi-uti Vasutas pályát, ami méltó Debrecenhez, méltó a vendégekhez és méltó a rendező egyesületekhez.

A részletes husvéti programm a következő:

Husvét vasárnap

Délután fél 3 órakor Diószegi-uti Vasutaspálya.

DTE—DVSC. Biró Káldy Zsigmond. A két csapat a következő felállításban startol: *DTE—*: Szabó—Róth—Meister—Urbanovits, Fehér, Barta II.—Barta, Tárkányi, Fórizs, Polyik, Kaiser.

DVSC. Farkas—Szolárszky, Bertók—Horváth, Labanc, Zöld—Kovács, Vampetich, Polanetzky, Német, Tóth. Erős küzdelem után a DTE győzelme várható.

Délután fél 5 órai kezdettel:

MAC—DEAC. Biró Kerekes Géza. Az egyetemi csapat a következő felállításban játszik: Alföldy—Albisy, Csáky—Poroszlay, Ökrös Sándor, Szlávik—Ökrös István, Ökrös Károly, Nagy Bálint, Borsi, Held. A MAC-ban játszani fog Fehér, a többszörös válogatott. Kapus, Szattka, Vanelka, Jancsár, Kocsis, Lencz ...

A mérkőzés előtt dr *Jóna* Kálmán, a DEAC fotbalszakosztályának elnöke fogja üdvözölni a vendégeket, mig a csapatkapitányok virágcsokrot nyujtanak át egymásnak.

Szép, izgalmas, változatos küzdelem várható.

Husvét hétfő

Délután fél 3 órakor Diószegi-uti Vasutas pálya.

DEAC—DTE és DVSC kombinált. Biró Balogh Imre.

A kombinált csapat a következő felállításban játszik: Farkas DVSC—Roth DTE—Meister DTE—Horváth DVSC, Fehér DTE, Zöld DVSC—Fórizs DTE, Vampetich DVSC, Polyik DTE, Kaiser DTE.

Délután fél 5 órakor.

MAC—DMTK. Biró dr Zempléni Gusztáv.

Mozifilm az olasz válogatott mérkőzésről. Április 8-án, vasárnap érdekes mozifilm bemutató előadás lesz Debrecenben. A Vigszinház mozgóban bemutatják a magyar válogatott csapat olasz és svájci mérkőzéséről felvett filmet. Ugyanakkor nagyarányu előadást tart *Fischer Mór*, a Magyar Labdarugó Szövetség nemzetközi osztályának előadója a sport, különösen a labdarugás fejlődéséről.

Ökrös Károly Komáromban. Érzékeny vesz eség éri a DEAC-ot. *Ökrös* Károly, az egyetemi csapat kitünő játékosa, Debrecen legjobb lövő csatára Komáromba távozik. Reményünk van rá, hogy egyesülete egy-egy fontosabb mérkőzésén továbbra is szerepelni fog.

A DEAC megóvja a DKASE elleni mérkőzését. A DEAC — mint a *Hajdufőld* értesül — valószinüleg meg fogja óvni a DKASE ellen 2:1 arányban elvesztett bajnoki mérkőzését, mivel olyan momentumok merültek fel, hogy a DKASE ujonnan szerződtetett kapusa, *Mészáros* Lajos igazolása körül némi visszásságok vannak. Mészáros volt a budapesti Testvériségben, VII. kerületi SE-ben, s ugy jött a DKASE ba. Sportkörök nagy érdeklődéssel néznek az óvás sorsa elé ...

Birkozó tréning. Felhivom a birkozassal foglalkozó sportférfiakat, hogy a DTE Péterfia 76. sz. termében hétfőn, szerdán, és pénteken 6—8 óráig birkozó tréninget tartanak, ahol ugy vendégeket, mint uj tagokat is szivesen lát a birkozó szakosztály elnöksége. Az első tréning nap április 4-én szerdán este lesz. Kallay birk. szakosztályi előadó.

Megérkezett a MAC. Szombaton este fél 9 órakor érkezett meg a MAC Debrecenbe. Az állomáson lelkes gárda fogadta a vendégeket. Boronkay Gábor intéző vezetésével a következő csapat érkezett meg: Fehér — Jancsár, Szaffka — Lencz, Kocsis, Omelka — Boldog, Szalay, Ploh, Izmos, Incsédy — Barabás s több tartalék.

KÖNYVESHÁZ

Magyar fajvédelem. A keresztyén és nemzeti gondolat érvényesitésének programmpontjait sorakoztatja fel meg nem cáfolható okfejtéssel az a nagyrahivatott és hézagpótló füzet, mely az *Egyesült Keresztyén Liga* debreceni csoportjának kiadásában látott napvilágot. A tudományos érvekkel megalapozott munka valóban nagy hiányt pótol, mert ezzel a könyvecskével a liga olyan utmutatót ad az arra hivatott politikusok és a laikus közönség kezébe, mely a tapogatódzó fajvédelmi politika számára határozott irányt szab és helyes mederbe tereli a magyar nemzetépitésnek céltudatos, de eszközökben habozó munkáját. Ennek a tudatos országmentésnek irányelveit már a füzethez irt előszóban is megtalálhatjuk, *mely a magyar fajvédelem hadseregéül a mostani nemzedéket jelöli meg.* Erre a keresztyén társadalomra vár az a szent feladat, hogy tüzön és vizen át érvényesitse a magyar faj ezeresztendős jogait és visszaszerezze önerejéből a régi területet.

A programm tervezet hét csoportba osztja a cél elérésénél közrejátszó fajvédelmi döntő szempontokat. Elsősorban biztositani kivánja a keresztyén, tehát katholikus és protestáns valláserkölcsi elvek föltétlen érvényesülését. Másodszor a közjogositványok gyakorlásának kérdését, harmadszor a fajvédelem, faj és nemzeti szellem, nemzeti egység ébrentartásának elveit, negyedszer azon intézmények megteremtésének kérdését, amelyek közgazdasági téren a tolakodó jellegü, erkölcstelen térfoglalást megakadályozzák. Az ötödik csoport foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy miképen biztositható a magyar faji szellem érvényesülése a forgalmi jog terén e jogszabályok sajatos jellegével szemben, hatodszor biztositani kivánja az irodalom és müvészet magyar nemzeti jellegét és végül azokat az elveket, melyek szerint akár egyesületek, akár más társadalmi mozgalom utján a magyar fajvédelem intézményei megteremthetők.

A rendkivül szabatos és világos stilusban megirt könyvecske mindezeket a kérdéseket tudományos okfejtéssel támasztja alá és meglepő rövidséggel annyira kimeriti a tárgyat, hogy nemcsak a keresztyén, magyar közönségnek szolgál isteni igazságra vezető modern kalauzul, de az arra hivatott illetékes tényezők kezébe is pótolhatatlan programm-tervezetet ad.

A könyv, amely a Magyar Nemzeti Könyv és Lapkiadó Vállalat kiadásában jelent meg, a Csáthy-könyvkereskedésben kapható.

SZINHÁZ

HETI MÜSOR:

Vasárnap délután: Dollárkirályno.
Vasárnap este: Aranymadár.
Hétfő délután: A hamburgi menyasszony.
Hétfő este: Pillangó főhadnagy.
Kedd: A kék frakk.
Szerda: B) bérlet, A kék frakk.
Csütörtök: C) bérlet, Böregér,
Péntek: D) bérlet, Böregér.
Szombat délután: Aranymadár.
Szombat este: Böregér.
Vasárnap délután: Pillangó főhadnagy.
Vasárnap este: A hamburgi menyasszony.

—

A Hamburgi menyasszony huszonötödik előadásához érkezett el szombaton este a Csokonai-szinházban s a vidéki szinpadon ritka jubileum annál jelentősebb, mert azt a Pekár-Kulinyi Vincze operett, egyéb szimpatikus tulajdonságai mellett, csaknem egyedül a magyaros és irredenta motivumok szerencsés felhasználásának köszönheti. A „Hamburgi menyasszony" debreceni karrierjének az első felvonás finaléja és a kitünő együttes voltak a főmozgatói s ezt az együttest, huszonöt előadás kivételes sikerének elsősorban értékelendő tényezőjét, tapsolta szombaton este a Csokonai szinház telt nézőtere épen olyan melegen, mint a premieren.

Timár Ila gyönyörü szopránjának csillogását, friss gyöngédségét, bensőséges báját és pattogó temperamentumát, *Kovács* Terus pompás, komoly értékü szinjátszó tehetségét, finoman kedves humorát, derüsen szikrázó szellemességét — őt külön is nagyon szivesen köszöntötte a közönség hosszu betegsége utáni első szinpadra lépésekor. — *Unger* uri, férfiasan meleg, lélektől fütött játékát, *Markovics* karakterisztikus, kacagó szivü és könnyed lábu figuráját, aminél jobbat azóta sem állitott szinpadra, *Halassyné* stilusos, ellenállhatatlan komikumát, *Rotkó* morcos kedélyét, *Müller* Mátyás dirigensi energiáját és nem utolsó sorban azokat az ércből öntött, acélosan kemény honvédeket, akik huszonötödjére szimbolizálták Nagymagyarországot a Csokonai-szinház szinpadán ...

—

Szinházak és mozgószinházak közleményei:

Timár Ila és Kováts Terus felléptei: Ma délután **Dollárkirályno**, holnap délután: **Hamburgi menyasszony** operettekben. Ma este **Aranymadár**, holnap este **Pillangó főhadnagy** kerül előadásra.

Kék frakk a budapesti Vigszinház kitünő bohózata kedden este megy először!

Operett repriz. Csütörtökön Voith Ilona (Rosalinda) Timár Ila (Adél) és Földes Erzsi (Orlofszky) felléptével **Böregér** felujitása!

Uránia ünnepi müsora. Vasárnap **Vörös kezyü** második része.

Hétfőn, kedden **Bi-Bá-Bó** büvös táncregék. Tancok az ókortól máig, eredeti kisérőzene. Bernhard Götzke a Hindusiremlék fakirjanak főszereplésével. Ezenkivül 2 Chaplinburleszk.

Szerdától A világtörténelem legfensége-sebb tragédiája Krisztus élete, halála, feltámadása. Oberammergaui passiójátékokkal. Legszebb **Krisztusfilm**, minden eddigit felülmul.

Jön! A világ ura!

Intolerance ma utoljára az Apollóban.

Omnia mozgó: Husvét első és másodnapjan **Kwanon** rejtelmes történet a csodás keletről 6 felvonásban. **Patty, mint menyecske,** 2 felvonásos burleszk.

Vigszinházban ünnepi előadások. **Kis csibész.** Legbájosabb **Coogan** film! Ket pompás „Ö" burleszkkel, szines ösmertető képekkel.

Jön! **Letört bimbók!** Legszebb, legizgalmasabb Griffith film.

Titkok háza

(la maison du mystére) párisi Pathé film. Játszák a Carneval gyermeke szereplői. A budapesti óriási siker után

hetfőn—kedden—szerdán

az Apollóban.

KÖZGAZDASÁG

Keresztyén szellemnek kell áthatni közgazdasági életünket

A közelmultban ismét a spekuláció vette kezébe a korona irányitását, amelynek ezelőtt is oly nagy része volt a korona tönkretételében. Azonban a deviza központnak sikerült megállitania a korona ellen intézett rohamot s megóvni az országot attól a kétségtelenül nemzeti szerencsétlenségtől, hogy a 10 centimes jegyzés alá bukjék.

Hogy mennyire a nagybankok s a tőzsde uralják jelenlegi gazdasági életünket

mutatja az is, hogy midőn a korona rövid 1—2 hét alatt 80 %-ot esik, a tőzsdén *beszt* rendeznek, amidőn természetszerüleg heves *hosznak* kellett volna bekövetkeznie. Azt mondják erre, hogy a spekuláció előre megjátszotta a korona értékcsökkenését s ha ez igaz, akkor világos, hogy

a spekuláció alaposan informálva volt a korona legközelebbi sorsát illetőleg

Joggal felvetődik a kérdés hogy, amikor a kormány a devizaközpont utján maga dirigálja koronánk sorsát, miért van a spekulációnak még ma is döntő szerepe a koronarontás terén? A dolog ugy áll, hogy a belső drágaság aknázza alá a devizaközpont munkáját, ezt pedig tisztán a nagybani spekuláció irányitja.

Csak nemrég hallottuk egyik helybeli bankember szájából, hogy

a nagybankok monopolizálnak egyes iparagakat és az árakat is szabadon diktálják.

Természetesen a behozatali vámok védőbástyája alatt.

Ez azonban nemcsak a közfogyasztás hátrányara szolgál, hanem a korona sorsat is jelentékenyen befolyásolja.

Ha megtörténhetik az, hogy a hatvani Deutschok bankja 120 százalékkal emeli a cukrot egyik napról a másikra, ugy igazán ne kivánjuk, hogy Zürichben külömb megitélésben részesüljön valutánk.

Mult év szeptember óta mondhatni csaknem

fél esztendeig stabil volt valutánk, a drágasag mégis több száz percenttel növekedett.

Zürich tehát már szinte másodrendü tényezővé vált, amidőn a belső drágaság oly sorvasztó betegségként ássa alá pénzünk szilárdságát. Tessék a dolgozó társadalomba bizalmat önteni pénzünk iránt

mert hiszen lelki szempontok is nagy szerepet visznek.

Amig a hitelt élvező kétszeresen s háromszorosan megkeresheti a tőkét aránylag rövid idő alatt, akkor amidőn a hitelező belértékben ugyanannyival rosszabb pénzt kap vissza, addig ne reméljük, hogy e tekintetben javulás áll be.

Normális gazdasági élet s a munka megindulása csakis stabil valuta mellett lehetséges

azért csak helyeselhetjük, ha a kormány igyekszik valutánkat egyensulyba hozni s azt egy bizonyos nivón fentartani.

Nem elég azonban a kormány segitő keze, az egész magyar társadalomnak munkával, hittel és erős bizalommal össze kell fogni, hogy valutánkat megmentse a végromlástól.

Szakitsunk tehát a hazafiatlan, tulságosan merkantilista közszellemmel,

nem szabad, hogy a közfelfogás elsajátitsa és magáévá tegye a nemzetközi siberek embersöpredékének goudolkozás módját

A keresztyén erkölcsnek és világnézeti elveknek éppen közgazdasági téren kell tért hóditani. Mig ezt el nem érjük, nem tudjuk a közfelfogásba gyakorlatilag átültetni, addig ne reméljünk gyökeres változást mai gazdálkodási rendszerünkben.

—

A Máv. ujabb tarifaemelése sulyosan érinti a mezőgazdaságot. A szállitási tételek emelése fokozattabban sujtja a gazdákat, mint az ipart és kereskedelmet. A Mezőgazdasági Kamara most táviratilag óvást emelt az ellen, hogy amikor a tarifaemelés tárgyában értekezleten kérdezték meg a kereskedelmi és ipari érdekképviseleteket, addig a mezőgazdaság törvényes érdekképviseletei, a kamarák mellőztettek. A Kamara kifejti, hogy mezőgazdasági és általános közgazdasági érdekből is végzetesnek tartja az ujabb tarifaemelést és kéri e tárgyban a mezőgazdasági törvényes érdekképviseleteknek meghallgatását.

REGÉNY

TÓTH TIZEDES KIRÁLYSÁGA

IRTA GYULA DIÁK

(Folytatás) 27

— Tyü, a zanyád ronda cigány, mi vagyok én? Pucerod? Szolgád? Oszt' mi vagy te: őrnagy ur? No megájj!

Azzal már rohant is a két legény a cigány hegyibe. Közbe leoldották a derékszijjuk s azt lóbálták harcias hadonászással. A gyerekek, asszonyok visitva ugrottak szét, hanem a cigány is megugrott s ugy eltünt mint a kánfor.

A két legéoy egyideig kereste, kutatta, de csak nem találta. Végül is Tóth tizedes sipjele szólitotta el a keresőket. Ebédet jelentett az a sipiel.

Össze is gyültek mind. Körülülték a nagy, bográcsot, mely körül Horvát bácsi szakácskodott, minthogy nem biztak a muszkaasszonyok gusztusában.

No nem igen izlett. Csak fanyalogva evett az egész társaság. Pedig olyan volt az étel, hogy a király is megehette volna. Valami gulyásféle volt, de volt abban halféle is, csirke is, no meg malacdarabka is. De hát nem csoda: össze-vissza ettek ezek a legények mindent a nagy vendégeskedésben.

Szidta is őket a tizedes meg Horvát, mint a bokrot.

A cigány azonban hiányzott. Nem is csodálták, hogy fél előbujni.

Ebéd után elbeszélgettek a kápolna körül.

— Azér' igy nem lesz jól — mondotta a káplár hogy a község lakói meg sem mozdulhatnak. Mer' ha továbbra is megtiltjuk nekik, hogy ki-kijárjanak a vizen tulra, arra a tisztásra, ahol a földjük meg a jószáguk van, akkor előbb-utóbb éhen pusztulnak, ha soká itt köll maradni.

— Szinigasság — tette hozzá Küllős.

— Nincs más hátra, folytatta a káplár, minthogy megengedjük nekik, hogy a földjeikre mehessenek. Csakhogy persze akkor mindig két emberünknek velük kell menni, akik fegyverrel kisérik őket ki, velük kell menni, nehogy egyik-másik megszökjön s hirt adjon rólunk a muszka csapatoknak. Mer' akkor ugy megfojtanak minket, mint a kutyát.

— Helös — bólintott rá Horvát.

Abban is maradtak. A sztarosztának értésére adta a káplár, hogy holnaptól kezdve megszünik a kimenési tilalom. Az nagy hajbókolással köszönte.

A délután alvással telt el. Csak az istrázsák vigyáztak.

Leszállt az este is. Egymásután ragyogtak föl a csillagok. A kápolna körül lassan hamvadt a tüz, a legények szótlan csöndben bámultak a parázsba. Mind hazaküldték a lelküket. Körülöttük pedig szótlan embergyürü guggolt s nézte szent áhitattal a messziről jött, hallgató katonákat. Csak a cigány nem volt sehol. A káplár aggódott is miatta. Hanem Kónya és Kincses még mindig füstölögtek. (Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI POSTA

S. József igazgató-tanitó. Beküldött cikk helyszüke miatt szerdai számban jelenik meg.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések dija hétköznap 10 szóig 50 kor., minden további szó 5 kor. Vasár és ünnepnapokon 10 szóig 60 kor., minden további szó 6 kor. Vaatagabb betüből szedett szavak kétszeresen számittatnak

Csajó-utcza 67. Bálint József asztalosnál butorok, konyhaberendezések raktáron.

Hullott hajat legmagassabb áron veszek Párisi Hölgyfodrász Szalon Simonffy-utca 7.

Aranyat, ezüstöt, briliánsat a legmagasabb árban vásárol Kátai ékszerkereskedő, Piac-u. 19. II. em. Telefonhivásra házhoz megy. Telefonszám 624.

Zongorák modern kereszthuros, közte Wirth és pianinó eladó. Szendrő Batthyányi utca 22.

Kéretik azon hölgy aki 27-én Budapestről Debrecenbe a délutáni vonattal utazott, hogy az elcserélt női kalapokat küldje Kisvárdára a Gazdasági és Kereskedelmi Hitelintézetbe.

Husfüstölés pontosan és kifogástalanul Zöldfa-utca 3. sz. alatt.

Kocsi bőrfedeles jó kivitelben 1 és 2 ló után eladó. Kigyó-utca 16.

Ó'mot bármily mennyiségben vesz lapunk kiadóhivatala.

Motorkerékpár „Puch" üzemképes eladó Pataky garage Erzsébet 22.

Ocska vasat rezet s mindennemü fémet legmagasabb árért veszek Kovácsoknak használhatót becserélek. Nagyobb tételt elszállitok **STEINER,** Eötvös-utcza 110. Telefon 6-86.

Családi ház 5 szoba mellékhelyiségekkel. Villany világitás, vizvezeték jóvizü furott kut. Ajtó-utca 2. Péterfia részen. Eladó ára 5 millió korona

Ének és zongora órákat ad okleveles énektanárnő, Patachichné Piac-u. 71. II. emelet 16 ajtó.

Butorozott szoba szoba ágynemü nélkül Széchenyi kert Huszár-u. 11. kiadó.

Magyar tenyészbika és használt vetőgép eladó. Füvészkert 20.

Árpaszalma 50—60 métermázsa a Kishegyesen eladó. Értekezni Hatvan-utca 27. alatt.

3—4 uri ember részére jó házi koszt kapható. Cim a kiadóban.

Keresek azonnalra vagy elsejére egyszoba konyhás lakást butor nélkül. Közvetitőt dijazok. Cim a kiadóhivatalban.

Eredményesek a Hajduföld hirdetései.

Gledicsi ákác

1 éves ezre 1500—2600 korona. 1 é. ezre 900-3400 K

Sima és porozjtás **szőllővessző**

kiváló minőségben kapható

DOBOS IMRE ny. főszolgabiró utóda kótaji és kemecsei faiskolájából. Cim **Dobos faiskola** Kemecse, Szabolcsm.

Itt a nagy udvar gazdálkodók! Istálló is van! Góré is van 400 mázsa tengerre! Sertésól! Baromfiól! Majorsági udvar! Beköltözhető két szobás lakással mellékhelyiségekkel. A tulajdonos lakásán kivül még két rendbeli lakás van! A Péterfiából, a Kórháznál benyiló Hadházi utcában van ez a ház. Két utca sarka

Hadházi utca 27. számu ház.

Apafi utca sarka. Nyolc ablaka van a fronton! Villanyvilágitás. Konyhakert. Parkirozott udvar.

Ma még három és fél millió koronáért megkapható!

Ezen ház eladása felett is a Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Vállalat rendelkezik, egyedül csak ott köthető meg a vételi ügylet

Iroda: Veres-utca 9.

Meghivó.

A Hajdusámsoni Kölcsönös Segélyző Egylet 1923 április 8-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja meg

VIII. rendes közgyülését

az 1918. üzletévről a Hajdusámsoni Olvasókör helyiségében, melyre a szövetkezeti tagok ezennel meghivatnak, azzal a figyelmeztetéssel, hogy amennyiben a közgyülés határozatképes nem lenne, teljesen azonos tárgysorozattal 1923 április 15-én ujabb közgyülés tartatik, melyen tekintet nélkül a megjelentek számára, érvényes határozatok hozatnak.

H.-Sámson, 1923 márc. 30.

Tárgysorozat:

Igazgatósági jelentés 1918. évi mérleg és veszteség-nyereség kimutatások felolvasása és az eredmény megállapitása.

Felügyelőbizottsági jelentés.

A szövetkezet felszámolásának kimondása iránti határozat.

Felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelőbizottság részére.

5 tagu felszámolási bizottságválasztás és dijazásának megállapitása.

Keritésfonatok

lágyhuzal, szeg, metszőolló, kapa, ekealkatrészek, rudvasak, s mindennemü tavaszi mezőgazdasági cikkek kaphatók

Sesztina Lajos vaskereskedésében

Piac-u. 23. **Telefon 6.**

Kovács Alajos miniszteri tanácsos nagy feltünést keltő és érdekes könyve

A zsidoság térfoglalása Magyarországon

Kiadóhivatalunkban 250 koronáért kapható.

:: Legszebb husvéti ajándékok. ::

Egy nyilas szőllő **uri lakkal a város** legszebb nyaraló telepén, beköltözéssel 4 és fél millió korona. ::

Balatonfüreden 2 és fél k. hold szőllő 3 szobás házzal, teljes berendezéssel, butorral, pincével és istállóval, szőllőfelszerelés 4 millió.

Máté Sándor

ny. m. kir. állampénztári tanácsos ingatlanforgalmi irodája Debrecen Széchényi-u. 55.

Veszek vastag tükörüveget,
KIRAKATÜVEGET
Sipkovits Bela tükörgyártás üvegcsiszolás
Szív-utca 14—15. Telefon 356.

Husvéti locsolók
Parfümök. Kölni vizek nagy választékban kaphatók
JÓSA ÉS JÓNA Drogueriájában
Kossuth-u. 6.

Eladó ház a város legszebb és egyik legelőkelőbb helyén, a Rákóczi-utcában a Nyomtató-utca és a Rákóczi-utca sarka melletti

Rákóczi-utca 20. sz. nagyon szép frontu ház!

Hat ablaka van az utcai fronton! Alkalmi vétel!

Sokkal jutányosabban meg lehet kapni, mint amilyen árakat ma a külső utcabeli, leverni való házakért elkérnek!

15 nap alatt beköltözhető 3 szobás lakással!

Egyetlen oka az eladásnak az,

hogy a jelenlegi tulajdonosa Tiszaszentimre községben lakik és igy a távolság miatt nagyon kellemetlen neki annak kezelése, gondozása, fenntartása.

A ház részletes leirása a következő:

Masszív, téglaépület, cseréptetővel fedve Ujonnan átrenoválva. Alápincézett két szárnyépület, fedett kapualjjal. A következő lakásokkal:

I. A jobboldali épületszárnyban:

1. Négy szobás utcai lakás, előszobával, konyha, speiz, pincék, fáskamara. Beznák Aladár ur, a Hangya vezérigazgatója bérli.

2. Egy rendbeli 2 szobás lakás, mellékhelyiségekkel, bérli Virághàty Lajos szinművész ur.

II. A baloldali szárnyépületben:

3. Három szobás utcai lakás, mellékhelyiségekkel, pincékkel. Ebben lakik a régi tulajdonos, aki ügyvéd által készitett, a Nagy Lajos irodában fekvő és bárki által megtekinthető okirat szerint köteles a tulajdonos felszólitására az összes helyiségeket, a felhivástól számitott 15 nap alatt, minden feltételre való tekintet nélkül kiüriteni! Ezt foglalhatja el a vevő jogszerüen és törvényesen!

4. Egy rendbeli egy szobás lakás, konyha, speiz, fáskamara, a Szücs Sára és Benes R za urnők bérletében.

5. Házmesteri lakás.

Az utcai felső lakásokban villanyvilágitás. Cserépkályhák. Jó vizü szivattyus kut. Csatorna bevezetve.

Ma megkapható fiat és fél millió koronáért!

A vételi ügylet egyedül és kizárólag csak az ezen ingatlan eladása felett rendelkező Nagy Lajos Országos Ingatlanforgalmi Irodában köthető meg Veres-utca 9. szám alatt.

Keresek

azonnalra vagy elsejére egy szoba konyhás lakást butor nélkül. Közvetitőt dijazok.

Cim a kiadóhivatalban.

Széchényi-utca 18. szám alá
helyezte át kelmefestő vegytisztitó és gőzmosó gyárának felvételét
Hrabéczy Zoltán.

Deák és Dr. Ordódy bankház

Budapest, VI. Andrássy-uti fiókja Andrássy-ut 16.

A most kezdődő X. sorsjátékra ajánlja a még készletben levő osztálysorsjegyet a következő hiv. árakon:

1/1 K 800.—
1/2 K 400.—
1/4 K 200.—

Főnyeremény és jutalom	25 millió
Nyeremény	15 millió
	10 millió
	5 millió
	3 millió
	2 millió stb.

Megrendeléseket mielőbb kérjük beküldeni.

HUSVÉTI LOCSOLÓS PARFÜMÖK minden illatban és nagyságban
Husvéti ajándékok manikür, parfüm és fésükazetták stb. legolcsóbban szerezhetők be
KORZÓ DROGUERIÁBAN Piacz utca 42. Telefon 14—80

CSURKA „KEGYELET"
TEMETKEZÉSI VÁLLALAT
Debrecen, Kossuth-u. 8. (Kölcsönsegélyző épület.)

Telefon nappal **381.**

Bármilyen kivitelü temetéseket vidéken is a legolcsóbb napi árakon a legfigyelmesebb kiszolgálás és személyes felügyelet mellett végez.
Saját lovak. Diszes gyászkocsik.

Telefon éjjel **57.**

Étkezési és vetőburgonya, valamint korpa és TAKARMÁNYLISZT:
bármily mennyiségben jutányos áron kapható
a „FUTURA" Tiszántuli Kirendeltségénél.
vagy annak Rákóczi-utca 13. szám alatti zöldségraktárában.

Arverési hirdetmény.

Közhirré teszem, hogy a Schreiber Bertalan és Fia Mátészalka bejegyzett cég által Frenkel Vilmos nagyecsedi fakereskedőnek eladott, de utóbbi által át nem vett három vagon faragott fa Mátészalkán **1923 április 3-án** délután félhárom órakor Schreiber Bertalan és Fiai cég mátészalkai fatelepén a K. T. rendelkezése értelmében közbenjöttömmel megtartandó nyilvános árverésen vevő veszélyére és kárára egy tételben el fog adatni. Kikiáltási ár 29000 azaz huszonkilencezer cseh korona, az árverést megelőző napon jegyzett tőzsdei középárfolyam szerint számitott magyar korona.

Megfelelő igéret hiányában az áru a kikiáltási áron alól is el fog árvereltetni. Bánatpénz, a kikiáltási ár 10 százaléka. Árverési vevő a teljes vételárat a vételi illetékkel együtt a leütés után nyomban kifizetni és az árut azonnal átvenni köteles.

Mátészalka, 1923 március 27.

dr Kaprinay Endre, királyi közjegyző.

MEGJELENT A TALMUD MAGYARUL
Luzsénszky Alfonz forditásában és kiadásában. Ára 300 korona.
Előjegyezhető s pár nap mulva az uj rendelés megérkezése után kapható a Hajdufőld kiadóhivatalában.

Nehéz az élet!
Jó ruhába járni gondot ad, olcsón beszerezni tessék **VÉGHEZ** menni, hol kevésbé használt uri ruhák leadása vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése
Vár-utca 2. sz. (Zenedével szemben.

Könyvujdonságok:

Tormay Cecil: Bujdosó könyv uj kiadás I. II.	teljes ára	1660 K
Császár Elemér: Az irodalmi kritika	teljes ára	420 K
Moór Gyula: Bevezetés a jogfilozofiába	teljes ára	1080 K
Rácz: Párbaj kodex	teljes ára	1920 K
Forró Pál: Az erkölcstelen Omár	alapára	4 K
Courths Mahler: Felszabadult élet	alapára	3·50 K
	Szorzószám	**205.**

Kaphatók
CSÁTHY FERENCZ
egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat részvénytársaságnál Debrecen
FERENCZ JÓZSEF-UT 8. SZÁM.
Telefon 2—96.

Könyvujdonságok mindennap érkeznek.

A Rákóczi-utca 20. számu ház után érdeklődők figyelmébe!

A baloldali 3 szobás utcai lakás 15 napon belül föltétlenül beköltözhető, mert annak kiüritésére az abban lakó régi háztulajdonos magát okiratban kötelezte. Már pedig az 5555—1922. M. E. számu kormányhatósági rendelet 68. §. 5. pontjának utolsó bekezdése kimondja, hogy az esetre, ha a helyiségek használója magát egy meghatározott időre, a helyiségek elhagyására irásban kötelezte, az föltétlen joghatállyal bir, végrehajtandó, ha a kérdéses okirat 1920 november 1. utáni időben kelt.

Az erre vonatkozó eredeti okirat megtekinthető a Rakóczi utca 20. sz. ház felett rendelkező Nagy Lajos ingatlanforgalmi irodában Veres-utca 9. szám alatt.

Nem változtat a helyzeten az sem, ha a kérdéses lakás akár egészben, akár részben netalán albérletbe lenne is kiadva, mert hiszen a főbérlet megszüntével egyidejüleg az albérletet is automatice megszünik!

Csődhirdetmény

„Földesi és társa" (Földesi Hermina és Fried Antal) debreceni, Csapó-u. 16. szám a. papirkereskedése és könyvnyomda vállalata, vagyonbukottak ellen a debreceni kir. törvényszék a csődöt megnyitotta.

Követelések bejelentése: 1923 máj. 17-ig. Felszámolási tárgyalás 1923 máj. 29. Csődválasztmány megválasztása 1923 junius 7.

Dr Nagy János
ügyvédi tömeggondnok
Debrecen, Arany János-utca 2.

Lapárusitó
magas fix fizetéssel és jutalékkal fölvétetik.
Piac-utca 59. szám. a.

Eladó és bérbeadó ingatlanok, házak, birtokok, szőllők, házhelyek, üzletek, lakások. TÁRSULÁSOK. :

A NAGY LAJOS iroda hirdetése

Nagy Lajos iroda hivatalos órái:
reg. 8 órától estei 7-ig
Állandóan egész nap.

Mindezekre vonatkozó jogügyletek egyedül és kizárólag csak a Nagy Lajos Ingatlanforgalmi Vállalat Veres-utcza 9. szám alatti irodájában köthetők meg!

Vasutasok!

Egy lépés a nagyállomáshoz, az állomási póstaépülettel szemben a hidnál

Homokkert-utca 119. sz. ház eladó!

Szép, hosszu udvar, négy rendbeli lakás, végig szőlőlugas az udvarban, vizvezeték és csatorna.

Piacz-utczán levő két szobás

gyönyörü garzon utcai lakásomat átadom. Legszebb helyen, korzóoldalon, balkonos emeleti lakás, parkettes szobák, központi fütéssel, villanyvilágitás. Lépcsőházi bejárat.

Félholdnál nagyobb

termőszőllővel, gyümölcsössel és konyhakerttel, több rendbeli lakással eladó

Homokkert, Óvoda u. 5. sz. ház, mely a Szabó Istvánné urnő tulajdona. Ára 2 millió 800 ezer korona. A vevő kap beköltözhetésre két szobás lakást mellékhelyiségekkel, istállót, sertésólat és a kertet.

Tizmillió koronámmal betársulok

gazdálkodáshoz, esetleg birtokot, vagy bérletet veszek!

Szőllő az Ungváry kertben,

rögtön beköltözhető lakással!

Az Ungváry-kert a vagongyár közvetlen közelében, a Létai köves országutfélen van. A Szondy-féle szőlő ez, mely a legjobb és leggondozottabb az egész Ungváry kertben. Az épület, mely télen-nyáron lakható, egy hatalmas domb tetején fekszik, gyönyörü kilátással. Az érdeklődő keresse fel Miklós András kertségi csőszt, az majd megmutatja.

Emeletet épitünk

Piacz-utcai házára, csak azért, hogy helyiségünk legyen!

Kis családi ház nagy istállóval

konyhakert, gyümölcsös, lakó nincs. A vagongyárral szemben levő Nyilas telepen, Munkás-utca 21. sz. ház. Tulajdonosa Horváth András ur. Rögtön beköltözhető az egész. Ára 1 millió 700 ezer korona.

A KABAI VASUTI VENDÉGLŐ

az egész vármegye legelőkelőbb üzlete, szemben az állomással, házzal, nagy telekkel és berendezésekkel 3 és fél millió korona. Rögtön átvehető.

A Főtéren van

nagyon szép elsőemeleti négy szobás utcai lakásom mellékhelyiségekkel.

Ki cserélné ezt el velem

szintén főtéri öt-hat szobás lakással, természetesen ráfizetnék!

21 magyar holdas birtok a Halápon

a Gombos István hentes féle tanya most Nagy Imre ur haszonbérli, ára 5 és fél millió korona.

Eladó 300 négyszögöles házhely

a Csapó-kert melletti Gerébi-telepen Irén utca 26. szám.

Jutányos árért megkapható.

Eladó nagyon szép családi ház Hajduszoboszlón

a Fő-utcán, (Kossuth-utca 237.) Tulajdonosa: Adler Ferencz földbirtokos ur Rögtön beköltözhető.

Átadó három szobás lakás

Csapó-utca végénél, szabad rendelkezés alatt álló házban, butorok megvétele kötelező.

Eötvös u. 90. — Kut-utca 55. két utcára átnyuló ház

beköltözhető két szobás lakás, nagy udvar, külön majorsági udvar nagy sertésóllal. Villanyvilágitás. Ára 2 millió 300 ezer korona.

Ki adna át

a Nagy Lajos ingatlanforgalmi iroda részére 2—3 szobás helyiséget a főtéren, vagy pedig a Csapó-u. vagy Kossuth u. legelején? Azzal esetleg, ingatlanoknak saját számlára való üzletszerü vételéhez-eladásához társulna az iroda, miután a Nagy Lajos Ingatlanforgalmi Irodának nemcsak ingatlanok adásvételének közvetitésére, hanem azoknak üzletszerü megvételére és eladására is engedélye van a Nagymélt ságu Országos Földbirtokrendező Bíróságtól!

Elkelt

a Péter Márton ur bodai szőllője

A Halasi-utca 18. sz. ház

Az Olajütő 75. szám ház

A kiskunhalasi 66 holdas birtok

Az Agárdi utca 11. számu ház

HASZONBERBE ADÓ

a városban, az Ujkertben, egy holdas szőllő, gyümölcsössel és a rajta levő téli-nyári lakással

Eladó 300 négyszögöles házhely

a Csapókert melletti Gerébi telepen Fülöp-utca 31. szám. Alkalmi vétel!

Átadó egy szobás lakás a Szent Anna-utcában

közös konyhahasználattal, közös mellékhelyiségekkel, butorokkal.

Családi ház, hentes üzlettel, istállóval, sertésóllal, konyhakerttel, üzleti berendezésekkel együtt 2 millió 200 ezer koronáért megkapható és két nap alatt beköltözhető az egész!

A Vágóhidnál, Bihari telep, Keresztesi-utca 26. számu ház.

Negyvenmillió korona készpénzemmel

társulnék gazdálkodáshoz, esetleg vennék birtokot, vagy haszonbérletet.

Csodaszépszőlőtelep

A pallagi Gazdasági Akadémia szomszédságában, 5 kat. hold gyümölcsössel, konyhakerttel, három szobás uri lakással. Rögtön átvehető, beköltözhető.

Átadó szerény három szobás lakás

a Csapó-utca elején annak, aki a Lakásrendelet 87. §-ának 2. pontja értelmében felszámitható költségeimet megtéríti.

Eötvös-u. 66. számu ház

három utca sarka, nagyon jó forgalmu füszerüzlettel, két üzlethelyiség és két szobás lakás mellékhelyiségeivel együtt 3 napon belül beköltözhető!

Átadó szép üzlethelyiség

a Rákóczi-utcai részben, villanyvilágitással. Százezer korona.

A Rákóczi-utca 20. sz. ház eladó!

Két szobás lakásomat

mely a Burgondia-utcánál van, tehát a város központján, elcserélem egy szobás lakással!

Egymillió kétszázezerkoronás beköltözhető ház konyhakerttel és gyümölcsössel

A vámospércsi kövesut baloldalán, a vagongyár közelében levő Nyilastelepen

Fancsovits-u. 12. sz ház.

Két hold szőlő rögtön beköltözhető lakással

Három szoba és mellékhelyiségek, gyümölcsös. Konyhakert. Hadházon, rögtön az állomás mellett, a Molcsányi-féle szőlő (Vénkert). Ára hordókkal és a szüretelési edényekkel együtt 4 és fél millió korona.

A sertésvásár közelében

a Homokkert végén levő Berta utca 10. számu ház eladó, nagy telekkel, két udvarral, beköltözhető lakással. Ára 1 millió 750 ezer korona.

Hatvan-utcai kisállomás közvetlen szomszédságában levő

Tócóskert, Szondy-utca 6. számu ház, beköltözhető 3 szobás lakással eladó.

Egy nyilas szőllő a Bodán 450 ezer K.-ért megkapható!

A Boda végtelen közel van, kényelmes vasuti közlekedéssel, rengeteg debreceni szőlőbirtokossal. Felséges levegő, Kitünő nyaralóhely. A mai vasuti közlekedés mellett is naponként három vonat jön és három megy. A Józsa melletti Zeleméri csonkatoronynál kell leszállani, ott van a Boda. Ez a szőllő mindjárt az első dülőben van, 736 négyszögöl terület tulajdonosa maga a Zeleméri máv. jegykiadóőr Kovács József ur. Bodán az öreg Kapusi Gábor, avagy bármelyik csősz szivesen megmutatja, hogy melyik az. Egyik szomszédja Kondor Imre ur, a másik szomszédja Tömöri András ur, böszörményi gazdák. Jó erőben levő, trágyázott természőlő, teljesen felkarózva és lugasokkal. Van rajta pajta is, beépitett sparherddel. Néhány darab termő gyümölcsfa.

Homokkert, Domahidi-utca 13. számu ház

vendéglő és két szobás lakás beköltözhető. Ára 4 millió korona.

Bercsényi-utcza 53. sz. kis családi ház

rögtön beköltözhető. Istálló is van. Villanyvilágitás. Idegen lakó nincs. Minden elfogadható árért megkapható.

Családi ház másfél millió koronáért

a vagongyár közelében, a létai köves országutra nyiló Láhner-utcában, a

Láhner-utcza 32. számu ház

két szobás lakás mellékhelyiségekkel, szőllő és gyümölcsössel. Lakó nincs. Átvehető és beköltözhető az egész.

Eladó ház két üzlettel

lakásokkal a vagongyárnál

Márton Kálmán-utcza 10.

minden helyiség átvehető és beköltözhető. Ara 3 millió korona.

Csapókert, Kinizsi-utca 73. sz. ház

rögtön beköltözhető lakással, konyhakerttel, szőllő és gyümölcsössel minden elfogadható árért megkapható. Villanyvilágitás.

Csapókert, Apponyi-u. 16. ház

természőllővel, gyümölcsössel, beköltözhető lakással, minden elfogadható árért megkapható. Ha a kapu zárva volna, az Apponyi-u. 12. szám alatt lakó Földi Mihályné asszony megmutatja az érdeklődőknek.

Szép kis családi ház

a Csapó-utca végén levő Vilmos huszár laktanya közelében, Cecillia telep 20 számu ház, idegen lakó nincs, rögtön beköltözhető. Tulajdonosa Volosonovsky Péter ur. Ára 1 millió 700 ezer korona

Csapókert, Kuruc-u. 110. számu ház

tulajdonosa Csizmadia Lajos ur (bent a Liliom-utcában jobb kéz felől a negyedik ház, a nagy szőllőteleppel szemben) beköltözhető, ára 800 ezer korona

A Nagy Lajos Iroda a hirdetett ügyletekre vonatkozóan csak komoly és **csak személyes** érdeklődőknek ad fölvilágositást!

Telefon utján kizárólag csak arra nézve ad értesitést hogy a hirdetett dolog meg van-e még, aktuális-e még. **Telefon szám 13-76.**

A Nagy Lajos Irodát — megfelelő személyzettel — 23 év óta személyesen vezeti maga a tulajdonos: Nagy Lajos ügyvédsegéd, a dr Kardos és dr Szőllős irodák volt fogalmazósegédje. Volt hirlapiró, a budapesti kir. Magyar Természettudományi Társulat rendes tagja.

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat nyomdájában Debreczen, Ferencz József-ut 59.